

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
A hosszabb pontsor egyszer 20 fillér
a rövid következőkének 16 fillér

Nyitdíj sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 107.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, április 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Polónyi földje.
- Pihent erővel.
- Szabálytalan választások Aradmegyében.
- A kamara közgyűlése.
- Megszűnt a szabadorvosválasztás.
- Elmebeteg aradi gyógyszerész.
- Erőszakos szerelem.
- Elkészült a vashidak új pályázata.
- A Polónyi-Lengyel pör.
- Tarkaságok.
- A letartóztatott román pap ügye.
- Tercia: Tavaszi divateszmék. Irta: Mangold Béla Kolos.

Polónyi földje.

Arad, április 29.

A budapesti esküdtisékek előtt most alakul ki a jövő nemzedék számára a mai Magyarország kulturképe. És bizony a jövőbeli történetírók, akik a legnagyobb valószínűség szerint szociológusok lesznek, nem a dánosi gyilkos cigányok tárgyalása nyomán fogják nagyon szomorú színekkel ecsetelni a huszadik század első évtizedének közállapotait. Ezek a szociológusok bizony belemélyednek az okok és okozatok végtelen láncolatának kutatásába és megborzadva fedezik föl ennek a szerencsétlen kis balkán államnak mai szörnyű gazdasági és kulturális állapotát. Mert tagadhatatlanul ebből sarjadt ki a koalíció és ennek köszönhető az, hogy az egyik szenzációs tárgyalás főhőse, a panaszos helyén kinosan vergődő vádlott, hónapokon át az ország legelőkelőbb méltóságát viselte. A Polónyi-Lengyel-pör határozottan megdöbbentőbb és izgatóbb, mint a dánosi cigányok ügye. Az ember nem háborodik föl

azon, hogy a tigris vérszopó vadállat, hogy a kannibálok embertársaik husából falatoznak és az alföldnek minden kultúrától távol eső vidékén egy félvad, kiénegett, agyonüldözött népfaj éhségből, vagy akár atovizmusból rablógyilkosságot követ el. De igenis, kétségbeesik és felháborodik azon, ha a huszadik századbeli kultúra egyik gócpontján, a „politikailag érett” magyar nemzet büszke, cifra fővárosában, mindenki szemeláttára kétes becsületű existenciák tolják föl magukat az igazságszolgáltatás legmagasabb fórumára, a törvényes rend és a jogszolgáltatás hivatalos őrizőjéül. Mert ha igazak a Lengyel Zoltán vádjai — és sajnos, a tárgyalás eddigi folyama nem igen biztat reményekkel a jobb lelkűek számára, — akkor minden jog és igazság szerint a politikában valódi, komoly forradalomnak kellene következnie.

De sajnos, forradalom nem lesz és voltaképpen ez az, ami az egész kulturképben a legszomorubb. Bizonyos ugyanis, hogy nem Polónyiról van szó és a forradalom, amit emlegettünk, nem az a frázis forradalom, amit ijesztgetésül, vagy jelszóképpen szoktak hangoztatni. Nem az a felháborító, hogy Polónyi Géza — ha igaz, amit Lengyel Zoltán mond — zsarolásban segédkezett, vagy panamázott, vagy akármit csinált. Hanem a felháborító az ország politikai züllöttsége, a végtelen éhség, amely szülőke minden kizsákmányolásnak. Elszomorító különösen az, hogy most már egészen természetesnek veszik Polónyi szereplését. Hogy rendszerré vált a sikkasztás, a csalás, a lopás a politikai nagyságok között. Nem a politikai immoralitásról van szó, a koalíció minden szélhámosága magában véve még menthető,

ha politikai motivumokból ered és csak az uralom fentartására irányul, noha az is végeredményében csak has és zsebkerés. De igenis szó van arról, hogy egy bizonyos irány, egy bizonyos csoport, mondhatnók — ha nem hangzanék nagyon szociálistáskodásnak — egy bizonyos népréteg van az uralmon, amely nagyobb-részt gyöngé jellemű emberekből áll és akik kétségbeesítő ravaszsággal tudják kizsákmányolni a nemzet politikai analfabétaságát. És a nép, a nemzet engedi magát kizsákmányolni, sőt és épen ez a jellemző — maga tolja föl a fórumra az élősdiakat és esze ágában sincs a helyzetet változtatni.

Nem látja meg a betegséget, csak a kiütéseket. És ezért nem lesz meg ez a forradalom, ezért nem fog tiltakozni az élősdiak uralma ellen senki. Csak annyi fog történni, hogy a politikailag érett nép mohón esik neki az ujságoknak, bámulatos lelkiismeretességgel tanulmányozza a több ivnyi terjedelmű tudósításokat és pervez gyönyörrel veszi tudomásul, ha a tárgyaláson egy-egy különösebb pikantéria hangzik el. Egy hónap múlva pedig már senkisésem fog emlékezni a tárgyalásra, akár felmentik, akár elítélik Lengyel Zoltánt.

Forradalom, — vagy hogy precízebben fejezzük ki magunkat, az ország politikai újjáéledése pedig el fog maradni hosszú időre. Nem vagyunk annyira optimisták, mint a szociálisták és legalább egyelőre, nem hiszünk az általános választói jog csálhatatlanságában. Ennek az országnak a humuszoba beékelte magát a nyomor, a tudatlanság és az éhség. Sok, nagyon sok időnek kell eltelni, míg vagy céltudatos orvoslással kipuuszítják ezt a veszedelmes bajt, vagy

Tavaszi divateszmék.

Irta: Mangold Béla Kolos.

Minél tovább haladunk a férföltözöttségének fokozatában és minél jobban sikerül annak szinte természetévé vált sablonszerűségét újabb és tetszesebbé alakítani, annál közelebb érünk ahhoz az időhöz, mely megteremtí a jó ízlés fejlesztésére és terjesztésére hivatott huszadik századbeli dandy-t.

Mert bármennyire kicsinylik is sokan a külső megjelenés szépítésére irányuló törekvést és bármennyire sokalják is a férfiak az ezzel járó fáradságot, feltétlenül szükségünk van oly szerepre aspiráló ifjakra, kik követésre méltó példaként vezessenek, sőt az öltözöttség esztetikai szépségének emelésében egymással versenyezzenek. Kívánatos, hogy mindazok, kik erre tehetőséget éreznek magukban, a saját egyéniségük és a köz érdekében ki is fejtsék divateszméiket és ezzel az egyformaság színvonalán fölülemelkedve, jól megérdemelt hírré tegyenek szert. Hawitt, Fox, Beau Brummel, Beau Nash vagy d'Orsay nemcsak koruk divat-vezéralakjai lettek, hanem az öltözködési ízlés fejlesztése, a szép iránti érzéknek felkeltése és ébrentartása folytán a történelmi nevezetességű férfiak közé sorolhatnók.

Majd ha a divat professzorainak sikerül feltalálni azt a szerumot, mely kipuuszítja a zakóöltöny-járvány izléstől baktériumát, sokkal nagyobb tere lesz a fantáziának a férföltözöttségben, mint ma. Akkor megleszünk óva a látás általi fertőtől és beteges izlésünkbe új élet-erőt önt valamely nemesebb divatirány jótékony befolyása. De addig is, míg ez a várva-várt, generáló átalakulás bekövetkezik, törekednünk kell a zakó kiküszöbölésére, hogy a testi szépségünket sokkal jobban érvényre juttató zsakot és redingót kabátformát viselhessük.

Tavaszkor a zsakot különösen alkalmas ruha és bisonyságául annak, hogy a mértékadó körök mily nagy súlyt helyeznek annak divatbáhozatalára, három különböző formát kreáltak ezidén. Megjelent a mindennapi vizitelésre alkalmas fekete zsakot, mely mélyebb kivágása folytán 2-3 gombbal zárul és alsó szárnyai teltebb formát mutatnak. Megjelent továbbá a szegett fekete zsakot, melynek előrésze úgy van szabva, hogy csak két, egymáshoz fűzött vendéggomb tartja össze. Ez a kabát derékban jól odasimul a testhez és alja szintén bővebb az eddigi formánál. A harmadik zsakot, sötét vagy világos sávozott divatszövetből készült. Utcai jellegét az oldalzsebekre varrott lebenttyük és az aljának harangalaku domborodása

adja meg. A vállak körül és a csipőben teljesen az alakhoz simuló szabása van a kabátnak, csak a szemlőre hat a kényelmesség benyomásával, míg viselőjét feszes állásba szorítja. Míg a leír: zsaketek közül a két elsőhöz világos vagy sötét sávos nadrág járul, a színes szövetből varrott zsakotnek alul felhajtott nadrágja ugyanazon szövetből készül, mint a kabát. Mai divatfogalmak szerint és az elegancia szempontjából kívánatos, hogy mind a három formához színes mellény járuljon.

Zsakethez legjobban illik a fekete kemény kalap, de viselhető hozzá a magas koronájú, keskeny karimájú szalmakalap (angolul boater) és a Panama kalap minden formája. Az utóbbinak vásárlásánál nagy elővigyázattal kell lenni, mert igen sok jól sikerült utánszat is kerül forgalomba. Ezt legjobban jellemzi az a bon mot, mely eddig csak szakkörökben forgott, de a közönség tájékoztatására átadjuk a nyilvánosságnak. A vevő belép az üzletbe.

„Kérek Panama-kalapot.” Mire az eladó a következő kérdésáradattal lépi meg:

„Valódi Panama, igazi Panama, vagy csak „panama” legyen a kalap?” Tableau.

Hogy felismerhessük a redingót hasznavehetőségét és meggyőződhessünk annak feltét-

pedig magától annyira elharapózik, hogy felbomlás lesz a vége. Addig azonban vigan termi a maga lópvirágait a magyar politika ingoványa, a Polónyi földje.

Pihent erővel.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, április 29.

Hosszu husvétli szünet után a mai napon megkezdődött a képviselőház harmadik ülészaka. A kipihent honatyák nagy kedvvel kezdtek a tanácskozáshoz és egyszerre egy csomó interpellációt és indítványt jelentettek be. Először megejtették a választásokat, amelyek minden váratlan esemény nélkül folytak le, azután hozzáfogtak az indítványok és interpellációk tárgyalásához. Interpellációkkal különösen a balpárt kedveskedett a kormánynak.

A képviselőház mai üléséről itt következik részletes tudósításunk:

Justh Gyula elnököl az ülésen. A jegyző újra felolvassa a múlt ülészakot bezáró és a mostanit megnyitó királyi kérésiratot.

A királyi kérésiratot átküldik a főrendiházhhoz és a jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét hitelesítik.

(A választások.)

Következik az alelnökök választása.

A választás útköz szavazással kezdődik. Eredménye az, hogy *Rakovszky István 135, Návay Lajos 112* szavazatot kapott, 11 szavazó lap üres volt és *Nagy György* kapott egy szavazatot. (Nagy derűtlenség) Megválasztottak tehát *Rakovszky István* és *Návay Lajos*.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után megválasztják háznagygyá *Leszkay Gyulát*, jegyzővé *Csizmazia Endrét*, *Hammersberg Lászlót*, *Raisz Aladárt*, *Szentkirályi Zoltánt*, *Thorocakay Miklós grófot*, *Vertán Endrét*, *Zilinszky Istvánt*, *Hencz Károlyt* és *Dudits Endrét*.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök újra be-terjeszti mindazon javaslatokat és egyéb beadványokat, amelyeket az előző ülészakban visszavontak a házszabályrevisió tárgyalása miatt.

Elnök indítványozza, hogy ne nyomassák ki újból a javaslatokat, minthogy azokat már a múlt ülészakban kinyomatták.

Szász József: Ugy tudja, hogy egyes javaslatokon módosítások történtek, kéri tehát azok újabb kinyomtatását.

len eleganciát kölcsönző hatásáról, méltassuk némi figyelemre többféle divatos változatát. Nem is szólva a szalon céljaira szükséges és az előkelő körökben nélkülözhetetlen fekete redíngotról, a sötétszürke „sheland”-szövetből varrott, szegett vagy szegetlen redíngot egyike a legszebb és legelegánsabb tavaszi utcai tolettéknek. Viselhető a sötétszürke redíngot mindenütt és minden alkalomkor, hol ma a zakó dominál, de helyén van ott, hol szabad ég alatt találkozik a fashionable közönség. A keskenyen szegett világosszürke válfaja a divatos redíngotnak a versenytérre való. Eleganciája akkor tűnik ki legjobban, ha a ruha mind a három részen ugyanabból a szövetből készült. Míg a sötétszürke redíngothoz sávos nadrág és színes mellény viselhető, a világosszürke legfeljebb fehér, vagy fehér alapon vékony vonalakkal sávozott mellényt tűr meg. Talán felesleges megemlíteni, hogy a redíngot minden változata cilindert követel, mert e kabát formája kizárja az alak magasságát megtörő alacsony kalapot. A redíngot és a cylinder arra szolgál, hogy ne csak az alacsony, zömök termetet nyujtsa, hanem hogy a karcsú és magas testalkatot logikusan emelje. De azt is megkívánja mindkettő, hogy igaz ur tartozzék hozzá, mert azonnal elárulja, ha hivatlan ölti magára.

Wekerle miniszterelnök: Módosítások csak a bizottságokban történhetnek.

A Ház mellőzi a javaslatok kinyomtatását.

(Indítványok és Interpellációk.)

Maniu Gyula a Ház elnökségével szemben bizalmatlanságot indítványoz. A Ház kimondja, hogy ezt az indítványt holnapra tűzi ki indoklás végett. Ugyancsak holnapra tűzik ki *Bozóky Árpádnak* azt az indítványát is, hogy az alelnöki fizetések eltöröltessenek.

Bozóky Árpád kéri, hogy a darabontok vád alá helyezése iránt beérkezett kérvényeket holnapra tűzzék napirendre. A Ház elveti az indítványt.

Nagy György interpellációt terjeszt a miniszterelnökhöz, *Aerenthal* báró külügyminiszter ama gyanú-ítása miatt, hogy a magyar közéletben sok olyan egyén jut szerephez, aki külföldi kormányok fizetett ügynöke.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy nem cáfolhat meg mindent, ami a hírlapi közleményekben napvilágot lát. A külügyminiszter nem nyilatkozott olyképen, ahogy a lapok írták. Ő nem is avatkozott belső ügyekbe.

(Fejérváryék kegydíja.)

Bozóky Árpád a darabontok kegydíja miatt intés interpellációt a miniszterelnökhöz.

Nagy György közbekiált: A darabont mind gazember.

Elnök: Rendreutasítja Nagyt ezért az inparlamentáris kifejezésért.

Bozóky azt kérdi a miniszterelnöktől, van-e tudomása arról, hogy a király a darabontoknak kegydíjat ad és ha tudtanélkül történt a díjazás, hajlandó e levonni ebből a konzekvenciákat.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek.

(A opronikázus.)

Bánffy Dezső báró interpellál ezután a soproni határozat dolgában. A határozatot törvényellenesnek tartja. Olyan szabályrendelet nem állhat meg, amely szerint a tisztviselők a magyar nyelven kívül más nyelven is kötelesek előterjesztést tenni. A soproni szabályrendeletet *Andrássy félre érti*, mert ez csak arról szólhat, hogy a bizottsági tagok magyar és német nyelvet használhatnak. A belügyminiszter intézkedése nem felel meg a 68-as törvénynek. Sopronban hibás a gyakorlat. A belügyminiszternek a soproni határozatot hatályon kívül kell helyezni.

Bozóky Árpád interpellációt intés a belügyminiszterhez, hogy hajlandó e az egész nemzetiségi törvényt eltörölni.

Az ülés ezután véget ért.

A főrendiház ma délben ülést tartott, a melyen *Desseffy Aurél* gróf elnökölt. Felolvasták az ülészakot megnyitó királyi kérésiratot, azután megválasztották háznagygyá *Rudnyánszky József* bárót, jegyzőül *Almásy Imre*, *Csekolics Sándor*, *Degenfeld Pál*, *Széchenyi Bertalan*, *Széchenyi Viktor*, *Vigyázó Ferenc*, *Zichy Rafael* grófokat és *Hertelendy Ferencet*. Az ülés ezután véget ért.

A zágrábi egyetemi hallgatók tüntetése. Zágrábról táviratozzák: *Surmin György* egyetemi tanárnak és országgyűlési képviselőnek nyugdíjazási ügye Zágrábban igen nagy izgatótságot keltett. Az egyetem tanárai elhatározták, hogy memorandumot terjesztenek a király elé, amelyben állást foglalnak *Surmin* megrendszabályozása ellen. Vasárnap tiltakozó népgyűlés lesz. Az egyetemi diákok elhatározták, hogy az ügy elintézéséig nem látogatják az egyetemet. Ma mintegy négyszáz egyetemi hallgató kivette elbocsátó levelét és esztrák egyetemeken, főleg Prágában akarják folytatni tanulmányukat. A diákság ma este tüntetést rendezett *Surmin* mellett.

Szabálytalan választások Aradmegyében.

Vizsgálatok és megsemmisítések.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Nagy vihart idéztek elő Arad vármegyei közgyűlésén azok a felebbesések, amelyeket a kovaszinci, ternovali, a simándi, az eleki, a gyoroki és az odvos előjáróságválasztás ellen a törvényhatósági bizottsághoz benyújtottak. A mai közgyűlésen a románok rendkívül heves és izgalmas vitában mutattak rá azokra a vélt visszaélésekre és szabálytalanságokra, amelyeket a választást vezető főszolgabírák elkövettek és kérték a választások megsemmisítését, vagy legalább vizsgálat elrendelését.

A közgyűlés csupán a *Niederhauser* Rezsőnek községi jegyzővé választása ellen beadott felebbezés vádjaira rendelte el a vizsgálatot, a többi választásra vonatkozó felebbeséseket pedig elutasította.

A választások ellen beadott felebbesések tárgyalásáról ezeket írjuk:

(A ternovali választás.)

Először *Rács Gavrilla* ternovali lakosnak a bíról és közgyámi választás ellen beadott felebbezését tárgyalta, amelyre az állandó választmány azt javasolta, hogy a beadványban foglaltak alaptalanságai miatt a felebbesés utasíttassék el.

Pop C. István dr. felszólalását azal kezdte, hogy a főszolgabírák a törvényben biztosított kiváltságos natalmukat úgy értelmezik, hogy a nép akaratának megvalósulását a legtöbb esetben lehetetlenné teszik.

Aután elmondja: milyen visszaélést konstatált a mostani választásnál. Méltányos, hogy akkor, amidőn a sok anyagi teher a nép vállaira hárul, legalább adassék neki alkalom saját jelöltjének megválasztására. Kéri a választás megsemmisítését.

Szondy Géza ref. lelkes a választás jóváhagyása mellett szólal fel. A közgyűlés a felebbezést elutasította és a választás eredményét jóváhagyta.

(A Cs. simándi választás.)

Nagyobb emóciót okozott az a felebbezés, amelyet *Batrin Mitru* és társai Cs. simándi lakosok nyújtottak be *Niederhauser Rezső*nek községi jegyzővé történt választása ellen. Kt az állandó választmány úgy találta, hogy nem nyert beigazolást a felebbező azon vádjá, a mely szerint a jegyző vesztegetés útján nyerte el állását és ezért a felebbezés elutasítását javasolta.

A pont körül hosszabb vita fejlődött. *Marsieu Jusztin dr.* elenszi a választás megerősítését s hosszabb beszédben részletesen ismerteti a választás előzményeit és lefolyását. A választás előtt — mondja — nagy szabálytalanságok és visszaélések történtek.

A jelölt a községi előjáróság tagjaitól a perrendnek megfelelően kiállított ötszáz koronáról szóló kötelezvényt vett, amelyet az esetben, ha nem őt választották volna, peresített volna. A kötelezvényt tanuként aláírók azt vallották, hogy az előjárósági tagok nem saját jószántukból írták alá az okiratot, hanem *Niederhauser* határozott kívánságára. Indítványozza, hogy a választás megsemmisíttessék vagy legalább vizsgálat kiegészítését kéri, amelynek folyamán *Mészay Ferencet* is hallgassák ki, az eddigi tanuktól pedig az esküt a vizsgálat vezetésével megbízott *Darányi János* tb. főszolgabíró vegye ki.

Keresztes Gyula dr. főügyész maga is immorális cselekménynek tartja a kötelezvény kiállítását és épen ezért ő is a vizsgálat kiegészítését kívánja. Az eskü kivétele azonban a vizsgálat vezetésére kiküldött joga, ha szükségét látja, kiveszi az esküt, ha nem látja szükségét, mellőzi azt.

Az egész törvényhatósági bizottság a románokkal együtt tetszéssel fogadta a főügyész

objektív felszólalását, amely után határozatba ment, hogy a vizsgálatot Marstev indítványa értelmében kiegészítik.

(Az eleki, a gyoroki és az odvosi választás.)

Jóval csekélyebb érdeklődést keltett ifj. Mahler György országgyűlési képviselőnek és társainak felelőzése az eleki bíróválasztás ellen. A felelőzés szerint olyan egyént is jelölték, aki nem volt a választási névjegyzékbe felvéve. Az állandó választmány a választás jóváhagyását ajánlja.

A gyoroki bíróválasztás ellen beadott felelőzés tárgyalásánál Goldis László dr. szóval fel és kijelenti, hogy a választás jóváhagyását a közérköcs arculesapásának tartaná, mert a megválasztott bíró, Arató Gábor egy börtönviselt, rovtott mulu ember. A választás megsemmisítését, vagy legalább vizsgálat elrendelését kéri.

Keresztes Gyula dr. főügyész: Minden bűntett elévül és azért, hogy egy ember valamikor bűnt követett el, nem lehet ő: egy életen keresztül megvédeni, ez ellen ő jogi és emberi meggyőződésével tiltakozik.

A főügyész szavalt hosszas eljenzés és taps kísérette és a törvényhatósági bizottság a felelőzést elutasítva, a választást jóváhagyta.

As odvosi bíróválasztás ellen beadott felelőzés tárgyalásánál Suciu János dr. szóval fel és a választás körül történt szabálytalanságok miatt vizsgálatot kér. Boku Szevér több ízben közbeszólt, mire az elnök rendreutasítja. A közgyűlés az orvosi választást is megerősítette.

(Az őszentannali választás.)

Braun Nikoia és társai felelőzést adtak be a törvényhatósághoz az őszentannali községi bíró törvénybíró és pénztárnok választása ellen. A közgyűlés az állandó választmány javaslata értelmében úgy határozott, hogy csak a pénztárnok választása ellen rendel el a vizsgálatot, mert a községi bíró és a törvénybíró ellen semmi vádak nem nyertek beigazolást.

(Megsemmisített választás.)

Helyt adott a közgyűlés Cs. Szabó Imre és társainak a kisperegi előjárásági választás eredménye ellen beadott felelőzésének és a választást megsemmisítette, mert a választól névjegyzék törvényellenesen lett összeállítva.

Ezek után a kovasszinci választás ügyének tárgyalása következett, amelyről máshelyen külön cikkben számolunk be.

A KAMARA KÖZGYŰLÉSE.

A békési kiállítás. — A hatósági mézárások ellen. — Az új levelező tagok. — A zálogházak könyvei. — Mellőzik a vallást.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ma délután teljes ülést tartott Kristyóry János elnöke mellett. Az ülés az elnök jelentésével vette kezdetét; ennek során beszámolt az elnök arról, hogy a kamara táviratilag üdvözölte Kossuth Ferenc kereskedelmügyi minisztert és Saterényi József államtitkárt legfelsőbb kitüntetésük alkalmából s bemutatta a kereskedelmi kormány a két kiváló vezérfőnöknek a kamara üdvözlésére küldött köszönő leveleit. Beszámolt az elnök arról, hogy a békésmegyei iparosok és kereskedők kérelmére a kamara elnöksége küldöttséget vezetett Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez, illetőleg Saterényi József államtitkárhoz, kitől a Békéscsabán rendezendő mezőgazdasági és iparkiallítás ipari részének rendezéséhez állami támogatást kért. Az államtitkár megígérte, hogy a kért szubvenciót folyósítani fogja.

(Az aradi hatósági mézárások.)

Több miniszteri leirat elintézése után ráért a közgyűlés az aradi hatósági mézárások ügyére; a törvényhatósági bizottságnak azon

határozatát ugyanis, melyben hatósági husvágó felállítását kimondta, több aradi hentes és mézárás iparos meglebbezte, a miniszter — mielőtt a közgyűlési határozat jóváhagyása és a felelőzés sorsa fölött döntene — a kamara véleményét kérte ki az ügyben. A ma tartott kamarai teljes ülés nem adott kedvező véleményt a hatósági mézárásokhoz, mert — szerinte — ilyen hatósági intézményekkel nem lehet a drágaságot csökkenteni s ezek csak arra való, hogy a szakmabeli iparosoknak egyenlőtlen versenyt támasszanak s megélhetésüket nehezítsék.

(Az amerikai petróleum.)

Ujra szóba került a közgyűlésen a Vacuum Oil Company amerikai petróleum-vállalat ügye. Erre nézve azt határozta a kamara, hogy mindaddig, míg a vállalat — amelynek egyébként Magyarországon hatalmas, 15 millió korona befektetéssel letesített petróleum finomítója van, — nem a magyarországi közvetítő kereskedelem kikerülésével végzi üzleti tevékenységét, nem lát okot fennforogni a vállalat terjeszkedésének megállítására.

(Uj levelező tagok.)

A kamara levelező tagjaitól megvála ztotta a közgyűlés Ambrus Sándor békésmegyei alispánt, Hehs Bnát, az Aradi Ipar- és Népbank vezérigazgatóját, Herzl Bernatot, az aradi waggongyar direktorát, Nagy Sándor dr. orsz. képviselőt, Schill József megyei főjegyzőt és Vásárhelyi Józsefet, az Aradmegyei Gazdasági Egyesület elnökét és a varmegye közigazdasági előadóját.

(A vallás mellőzése.)

Az egyébként csendes menetű közgyűlésen a legnagyobb, heves vitát Czukor László kamarai tagnak egy indítványa keltette. Azt indítványozta Czukor, hogy a kamara írjon fel a kereskedelemügyi miniszterhez s javasolja, hogy az ipari és kereskedelmi alkalmazottak felszabaduló-leveleiből, bizonyítványából, munkakönyveiből, stb. hagyassék ki a vallás megjelölése. Az elnökség és az előkészítő bizottság olyan javaslattal terjesztette az indítványt a közgyűlés elé, hogy az a kamarának az új ipartörvényre vonatkozó többi javaslataival együtt vétessék tárgyalás alá s akkor döntsön a teljes ülés a fölött: elfogadja-e, illetőleg felterjeszti-e ezen indítványt a miniszter elé. A tárgy fölött hosszabb vita adult meg, melyben Steigerwald Alajos, Czukor László, Reisinger Sándor, Reinhart Gyula és Fekete Sándor (Békéscsaba) vettek részt. Két indítvány került egymással szembe: az előkészítő bizottságé, melyhez Czukor László, az indítványozó is hozzájárult s amely szerint az indítvány kiadandó az ipartörvény revíziója tárgyában összehívandó értekezletnek, a másik pedig, mely az indítványnak a napirendről való levételét ajánlotta. A gyűlés végül is szavazással döntött a két indítvány fölött s egy szavazattöbbséggel a további tárgyalás alapjául elfogadta a Czukor-féle indítványt; a kisebbség különvéleményt jelentett be.

E kérdésben különben érdekesebb hosszabb vita támadt. Czukor László indoklása után felállott Steigerwald Alajos és rámutatott arra, hogy a mai munkás hiány idejében, aki munkást akar kapni, nem nézi annak vallását. Ha pedig valaki erre tekintettel van, az amugy is kitudja. Ha az iparkamara most ezt az indítványt elfogadja, tápot ad ezzel a szociálista vezetőknek, akik a kamarát majd vallástalansággal és erkölcstelenséggel vádolják.

Reisinger Sándor a Czukor-féle indítványt pártolja, Fekete Sándor Steigerwald, Reinhart Gyula pedig az előkészítő bizottság javaslata mellett foglal állást.

Elnök végre szavazásra tette fel a kérdést. Az előkészítő bizottság közvetítő javaslata mellett tizen, Steigerwaldé mellett kilencen sza-

vastak, tehát egy szöbbséggel az előkészítő bizottság javaslatát fogadták el.

(A zálogházak.)

Az Aradi Ipar és Népbank beadványt intézett a kamarához s ebben kéri, hogy a kamara tegyen előterjesztést a kereskedelmi miniszternek a zálogházakra nézve kötelezőleg előírt u. n. juxta-könyvek vezetésének mellőzése és az iparhatósági vizsgálatokat előíró miniszteri rendelet érvényének megszüntetése iránt. A kamara a juxta-könyvek kötelező vezetését feleslegesnek tartván, ennek mellőzése érd kében a miniszternek előterjesztést tesz, az iparhatósági vizsgálatok megszüntetésére azonban okot nem lát, sőt: azt a közönség érdekében továbbra is fenntartandónak véli s a miniszterhez ilyen értelemben ír föl.

A közgyűlés több kisebb jelentőségű ügy letárgyalásával ért véget.

Megszünik a szabad orvosválasztás.

Munkáspénztár és orvosszövetség.

Előkészítik az új megegyezést.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Az aradi kerületi munkásbiztosító pénzár és az aradi orvosszövetség között múlt év november 6-án érvényben levő egyezményét az országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár indvateľőleg nem hagyta jóvá és ezért szükségesé vált az egyezménynek olyatén reviziója, hogy a pénztár felsőbb fórumai által fölállított eiveknek megfeleljen. A ke deményezésnek természetesen a pénztár köréből kellett kiindulnia és ezért Czukor László igazgatósági elnök megbízásából Bak Sándor ügyvezető titkár terjedelmes elaborátumot dolgozott ki, amely a revizóra nézve érdekes alternatív ajánlatot tartalmaz. E szerint a pénztár hajlandó a szabad orvosválasztási rendszer fönrtartására, de csak két lényeges módosítás elfogadása esetén. Az egyik az, hogy a pénztári tagoknak orvosok elleni panaszait ne az orvosszövetségi elnök vezetése alatt működő vegyes bizottság, hanem választott orvosbiróság döntse el, amelyben az elnöki tisztet a választott bírák megálapodása vagy sorshuzás útján töltenék be. A másik lényeges módosítás az orvosdíjazásnak akként való leszállítására vonatkozik, hogy a pénztár 1907. november 1-jére visszamenőleg az eddigi hat koronás díj helyett évenként és tagonként csupán öt koronát legyen kötelező fizetni.

A szabad orvosválasztási egyezmény módosításainak elvetése esetén a pénztár a fix alkalmazású orvosrendszer elfogadására kéri az aradi orvosszövetséget. Ezt többek között így okolja meg a pénztár:

— A szabad orvosválasztási rendszer kivételének gyakorlati nehézségei arra a meggyőződésre jutattak, hogy úgy a betegkezelés kifogástalan ellátása, mint az orvoskar jogos érdekei a fix alkalmazású orvosrendszernek 1908. június 1-jével való visszaállítása mellett szólnak. Ezért indítványozzuk, hogy azon orvosurak, akik fix javadalmazású pénztári orvosok állást vállalnak, választásnak a megük kebeléből néhány tagu bizottságot, amely pénztárral a fix rendszer visszaállítására vonatkozó tárgyalásokat folytatná és különösen arra nézve tenne javaslatot, hogy miként látassanak el az orvos adminisztratív (statistikai) teendők a pénztári orvoskar au onomikus jogainak figyelembe vételével.

A pénztár vezetősége az alapos érvekkel megokolt memorandumát így fejezi be:

— Ismételtén arra kérjük a t. szövetséget, hogy alternatív javaslatunkat alaposan mérlegelni és az orvoskarnak érdekét a pénztárával összehangzásba hozva, dönteni sziveskedjék.

Megjegyezzük, hogy esetleges határozatukat folyó évi május 3-án tartandó igazgatósági ülésünkön és május hó folyamán tartandó közgyűlésünkön tárgyalni óhajtjuk és az utóbbin már az esetleg évekre szóló szerződést is megkötni.

Az aradi orvosszövetség ma délután öt órakor *Parecz Gyula dr.* elnöklete alatt tartott közgyűlésén már tárgyalás alá vette a memorandumot. Amaz alapszabályszerű rendelkezés folytán, amely szerint fontos ügyet előbb a választmánynak kell elbírálnia, a közgyűlés nem döntött a javaslatok elfogadása vagy elvetése fölött, hanem kimondotta, hogy egy nyolc napon belül megtartandó újabb közgyűlésen fog a jelentős kérdésben határozni.

Az orvoskar hangulatából ítélve, bizonyosra vehető, hogy méltányolva a pénztár által fölsorolt súlyos érveket, *elfogadja az öt koronás díjazást*, az orvosrendszerre nézve pedig valószínűleg a fix alkalmazás mellett fog dönteni.

Elmebeteg aradi gyógyszerész.

Gondnokság alá helyezik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29

Néhány héttel ezelőtt az a hír terjedt el Aradon, hogy *Kossuth Pál* helybéli gyógyszerészt és városi képviselőt egyik fővárosi szanatóriumba szállították, mert rajta az elmebetegség jelei mutatkoztak. *Kossuth* családja abban az időben a kérdészködőknek azt a felvilágosítást adta, hogy a gyógyszerész csupán szervi bajának gyógykezelését végezték Budapestre.

Ennek dacára a városban erősen tartotta magát a szomorú hír, mely ma beigazolást is nyert. A budapesti törvényszék ugyanis ma megkeresést intézett az aradi törvényszékhez, amelyben kéri *Kossuth Pál* itteni gyógyszerésznek *gondnokság alá helyezését*. E kérését a budapesti törvényszék átirata azzal indokolja, hogy *Kossuth Pált* egyik budapesti szanatóriumban mint elmebajost kezelik.

— *Kossuth Pált*, akin a betegség jelei mindössze rövid idővel ezelőtt mutatkoztak, március közepe felé vitte fel családja Budapestre, ahol egy elmeegógyintézetben helyezte el. Állapota ez idő óta nem hogy javult, hanem rosszabbodott. Az ötven év körüli embert nagyon megörte a betegség, mely az utóbbi időben teljesen urrá lett a szarancsétlen emberen.

Udvardi *Kossuth Pál* hét esztendővel ezelőtt jött Aradra. Addig *Mária-Raduan* volt gyógyszerész és ott igen tevékeny részt vett a társadalmi és a politikai életben. *Vancsó Gyulának* országgyűlési képviselővé választása alkalmával *Kossuth* volt egyik legfáradhatatlanabb vezetője a magyar pártnak. Hét évvel ezelőtt vette meg a *Boros Béni* téren a *Knudy* féle gyógyszerért és hamarosan az aradi közéletben is jelentékeny helyet vívott ki magának. Egyik alapítója és buzgó igazgatója s alelnöke az aradi *Boros Béni* körnek. Az 1904-es városatyaválasztások alkalmával törvényhatósági bizottsági taggá választották a IV. kerületben, melyet aróta is állandóan képviselt a városban. Városatyai működésében legnagyobb feltűnést keltett az az incidens, amikor egy hevesebb vita bezárása után olyan kifakadást tett, amelynek antiszemita jellege volt. A felgerjedt közhangulatot megnyugtatta azonban másnap azzal a nyilatkozatával, hogy ő minden vallásfelekezettel teljes tiszteltéssel viseltetik és egyiket sem volt szándékában megsérteni.

Kossuth tevékeny részt vett az aradi ipar-

pártolási mozgalmában és pénztárosa volt az aradi magyar védőegyesületnek.

A beteg gyógyszerész, mint előneve is mutatja, távoli rokonságban áll *Kossuth Ferenc*szel, aki különben fiának keresztapja is.

Erőszakos szerelem.

A gyoroki szatir.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Szokatlanul érdekes és pikáns becsületsértési pör aktái kerültek ma az aradi büntető törvényszék, mint felebbviteli bíróság elé a máriaradnai járásbíróaktól. A pör vádlottja egy szatir jellegű ifjú hentessegéd, aki bohozatba illő módon akart meghódítani egy gyoroki uriaszonyt, majd amikor ebbeli akarata meghiúsult, az urinó szobalányt próbálta szatiri módon hatalmába keríteni.

A dolog néhány het előtt a szomszédos Gyoron történt s már a minap ítékezett is benne a máriaradnai büntető járásbírósnál *Popovics Győ* gy bíró.

Főszereplő *Lenkei Lajos* gyoroki hentes segéd, aki március hó 20-án reggel 7 órakor, minden előzetes bejelentés nélkül, bement D. K. gyoroki földbirtokos lakásába ahol az előszobában a szobaleány és a fiatal urnó egy vendégségben levő barátja előtt kijelentette, hogy a ház urát D. K.-t keresi.

A szobalány kijelentette:

— A nagyságos ur elutazott, a nagysága pedig még alszik, ő vele beszélni most nem lehet.

Erre a kedélyes henteslegény *egyenesen a hálszoba ajtajának tartott* s kifejezést adott ama szerény kivánságának, hogy a fiatal urnóhoz akar bemenni.

A szobaleány és a vendég hölgy ezt megakadályozandó elébe álltak s nem akarták bebocsájtani.

A legény mindkettőjüket gorombán félrelökve, erőszakosan behatolt a lefüggönyözött hálósobába s ott a reggeli álmát alvó fiatal urnóhoz lépett, aztán a selyem paplant lerántva róla, ágya szélére ült.

Az álmából felriadt fiatal urnó megrettenve látta, hogy mit akar az előtte teljesen ismeretlen idegen. Mikor első ijedtségéből felocsudott, hangos segélykiáltásban tört ki, miközben minden erejével védekezett a tolokodó vendég erőszakossága ellen. Épen a legkritikusabb pillanatban érkezett meg az időközben segítség után szaladt vendég hölgy a szobaleánnyal és a seprűkkel, fakanalakkal felfegyverkezett szomszédasszonyok kíséretében. Csak a legkegyetlenebb seprűnyél csapásoknak engedett a legény, aki az etedlőbe menekült, ahol az ajtó be volt zárva. Ekkor még nem lohadt le tréfálkozó kedve ltt rávetette magát a szobaleányra, ki még ott is üldözte, s a leányt a földhöz vágta, majd enyelegni kezdett vele. Amikor az asszonyok látták, hogy az ijedtségen kívül más baja a fiatal urnóknak nem történt, a jajveszékő szobaleány segítségére siettek s a tolokodót a seprűkkel addig püfölték, míg az az ebédő ablakán kiugrott és futva menekült a csatatérről.

A délutáni órákban hazajött a férj, akinek sirva panaszkodott el a fiatal urnó a kellemetlen kalandot. A férj egy aradi ügyvéd útján büntető feljelentést tettett a legény ellen.

A tárgyalás a napokban folyt le *Popovics György* máriaradnai járásbíró előtt, ahol a vádlott teljes beismerésben volt. A járásbírószék 20 napi fogházra és 90 kor. pénzbüntetésre ítélte.

A vádlott bosszusan csóválta meg a fejét.

— Ez sok kérem szépen azért a csekélységért. Hiszen voltaképen semmi se történt.

Főlebezett is az ítélet ellen az aradi felebbviteli törvényszékhez.

Elkészült a vashidak új pályázata

Harmadfélmillió munká.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Szomorú szensációt keltett a kereskedelmi miniszternek az a leírata, melylyel a város közgyűlésének múlt év október 11-ikén a vashidak építése ügyében hozott határozatát megsemmisítette. A humor birodalmába sorozta be a közvélemény ennek a nagyfontosságú gazdasági tényezőnek a megalkotását. Az emberek elmosolyodnak ha a vashidakról szó esik. Azt hitte mindenki, hogy Aradnak ez a tengeri kigyója már-már eltűnni készült az október 11-ikén megtartott közgyűlés határozatával. A közgyűlésnek ugyanis *Lőcs Rezső* tanácsnok jelentést tett a vashidak építése ügyében a tanácshoz beérkezett ajánlatokról és a hidügyi bizottság javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a vashidak alépitményének elkészítésével *Fodor és Reisinger* aradi vállalkozókat és a velük társult *Schiffer* budapesti mérnököt, az ujaradi híd felszerkezetének felépítésével az *osztrák államvasutakat* és a *Danubius* gyárat, az Eötvös-utcai híd felszerkezetének elkészítésével pedig a *Schlik* gyárral társult aradi *Weitzer* féle vaggongyárat bizza meg. A hidak feljáróját a *Rossi* és *Pellegrini* céggel akarta a város elkészíttetni.

A miniszter ezt a közgyűlési határozatot súlyos bírálat kíséretében semmisítette meg. A miniszter azért semmisítette meg a közgyűlés határozatát, mert a közgyűléssel együtt az a műszaki bizottság, amely a pályázatok felett tanakodott és amely a pályázati kiírást is előkészítette, felületes volt. Olyannyira, hogy a miniszternek kellett figyelmeztetnie arra Arad városát, hogy ha valaki egy vállalkozóval alkuba bocsájtkozik, akkor első sorban precíznek kell megmondania, hogy mit akar a vállalkozóval elkészíttetni. Mennyi munkát és milyen anyagból?

A mérnöki hivatal teljes három hónapig dolgozott az új pályázati feltételek megállapításán. Átdolgozta a költségvetést s ma terjesztette be *Virág* Lajos városi főmérnök a tanácshoz a kocsiderékot megtöltő elaborátumot, térképeket, számításokat. Az újabb költségvetés szerint az *Arad és a vár* között építendő híd összes költséggel 631 257 koronára, *Arad és Ujarad* közti híd költsége 1 340 817 koronára, az óvár-téri töltés építési költsége 76 718 koronára rug. Az új költségvetés összállításánál a mérnöki hivatal tekintetbe vette mindazokat a megjegyzéseket, melyeket a miniszter hidépítési osztálya a nevezetes leiratban tett.

A főmérnök ezt javasolja, hogy a közgyűlés 1908. május hó 30-iki lejárattal írja ki újból az építkezési pályázatot.

A munkálatok befejezésének határidejét olyképen állapította meg a mérnöki hivatal, hogy az Eötvös utcai híd 1910. október elsején, az Ujarad fele vezető híd 1910. december elsején legyen a forgalomnak átadható. Ezért kell a minisztertől a fahíd átvételéről szóló szerződésben a kikötött határidőnek egy évvel való meghosszabbítását kérni.

A pályázati feltételekben eszközölt változásokat a főmérnök *Beke József* műszaki tanácsossal megbeszélte és ő ezeket jóváhagyta. A versenytárgyalás kiírását a tanács sürgősnek fogja kimondani, nehegy a munkák kiadásával elkésve a befejezési határidőket se lehessen betartani.

A májusi közgyűlés fog dönteni a versenytárgyalás kiírása fölött.

A Polónyi-Lengyel pör

Sándor Pál bombái.

Fuvarozzák a szemetet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 29.

A Polónyi-Lengyel-pörnek ma óriási fordulatot adott Sándor Pál és Heltai Ferenc kihallgatása. Sándor Pál olyan tényeket mondott el, amelyek — ha igazak — Polónyit a legközönségesebb panamisták és kalandorok sorába taszítják. Sándor Pál ugyanis kijelentette, hogy Polónyi Tisza Kálmán miniszterelnöksége idején a belügyminiszteriumból ellopatta azokat az aktákat, amelyek őt kompromittálták. Azt is fölhozta Sándor Pál, hogy Polónyi minisztersége idején *pogrommal fenyegetőzt többek előtt, ha meg nem kapja a rehabilitáló nyilatkozatot Halmostól.* Sándor Pál leleplezései olyan hatással voltak a hallgatóságra, hogy a karzatról többen közbekiáltottak, amire az elnök kiírította a karzatot.

A tárgyalás így folyt le:

A közuti villamos.

Zsitvay László elnök kevéssel tíz óra előtt nyitja meg a folytatódó tárgyalást. Ma elsőnek Heltai Ferencet hallgatja ki a bíróság a villamos ügyében. Az elnök: Mit tud ön arról, hogy Polónyi milyen eljárást követett a villamos sztrájk idején? A tanu: Halmos János a lapok közlése szerint Preyernek azt mondta, hogy Polónyi átadott neki egy szignálatlan beadványt és másnap vagy még aznap felszólalt ugyanabban az ügyben. — Halmos ezt önnek is így elmondotta? — Nem, én csak a lapokból tudtam meg. Később kérdeztem, hogy a lapokban említett beadvány mire vonatkozott. Halmos akkor azt a felvilágosítást adta, hogy Polónyi a villamos ügyében nyújtotta be a beadványt. Az ügyész: Halmos azt is mondta, hogy a beadvány a villamos sztrájk idején adott be? A tanu: Igen. Vázasnyó Vilmos védő: A közuti vasut villamossá való átalakítása idején két párt harcolt a közgyűlésen. Tudja tanu ur, hogy melyik két párt volt ez? Legyen szives, ismertesse.

— Az egyik pártot én vezettem, a másikat Kasits, Rémi Róbert és Polónyi. A két párt elkeseredetten küzdött egymással. — Emlékszik ön az 1899-ik évi közgyűlésre? — Emlékezem. Emlékezem arra is, hogy Polónyi 95-től 99-ig csaknem minden olyan esetben felszólalt, amikor a villamos ügyét tárgyalta a bizottság és *heves támadásokat intézett a villamos ellen.* — Ön is sokszor felszólalt? — Amikor Polónyi beszélt, én is mindig beszéltem. — Mikor a kereskedelmi miniszter engedélyokirata leérkezett, Polónyinak mi volt az álláspontja? — Támadta a társaságot is és a minisztert is.

— A Kossuth Lajos-utcában lefektetendő villamosvágányok dolgában mi volt a közgyűlés álláspontja?

— A többség nem akarta megengedni a vonalnak földszinten való kiépítését. Az én álláspontom más volt.

A frondváltás.

— Polónyinak mi volt az álláspontja?

— Az 1899-ik évi villamosnak földszinten való kiépítése ellen volt, 1901-ben pedig nem ellenezte a földszintes vezetést sem.

— Azóta intézett Polónyi támadást a villamos ellen?

— Nem emlékezem.

Vázasnyó Vilmos védő: *Azóta teljes a béke és a szeretet.*

Az ügyész: Emlékezik arra tanu ur, hogy Polónyi 1900. után is támadta a villamost?

— Biztosan nem emlékezem. Azt tudom, hogy az 1901-iki emlékezetes közgyűlésen nem volt kifogása a földszinten való vezetés ellen és pedig azzal a megokolással, hogy a belváros többsége ezen a véleményen volt.

Polónyi Géza: Emlékszik tanu ur arra, hogy én ezt a kifejezést használtam: „Meghajlok a közgyűlés többségének akarata előtt”?

A tanu: A kifejezésre nem emlékezem pontosan.

— Volt-e a közuti vasutnak 1901. óta olyan fontosabb ügye a közgyűlésen, amelynél én felszólalhattam volna?

— A vasutnak minden esztendőben van több ügye. Azt tudom, hogy 1901. óta simán intéződnék el a közuti vasut ügyei.

— De konkrét esetet kérek; valami nagyobb ügyet, a melynél nem szólaltam volna föl?

Az elnök: Erre ne tessék felelni. Végre is a bizottsági tagnak nem kötelessége a felszólalás. Ne tessék a tanut faggatni, ez lehetetlen és meddő kérdés.

Polónyi: Mi okból nem építik még ma napig sem a Kossuth Lajos-utcai vasutat?

A tanu: Ennek több oka van. A közgyűlés megállapította azokat a feltételeket, amelyek mellett a társaság kiépítheti a vasutat. A társaság azonban nem fogadta el a feltételeket. Én azt hiszem, hogy ezt a vasutat sohasem építik ki, mert a kormányok nem engedélyezik.

Az elnök: A kormányok?

A tanu: Igen. Sem a multkor, sem a mostani kormány.

Minthogy Heltai más ügyben is kihallgatja a bíróság, a meghiteltetéséről később határoznak.

A könyvszakértő vallomása.

A bécsi tanu irásos vallomása tárgyában a törvényszék kihallgatja Kempfner Miklós hivatalos könyvelő-szakértőt.

Az elnök: Ismerteti a kérdés lényegét, a tízezer forintos provizió történetét. Azután átadja a szakértőnek a vallomást. A könyvelő szakértő felolvassa a bécsi tanu vallomását.

Az elnök: Szabályszerű-e a könyvelés? A szakértő: Nem. Mert ha a száldó kontóban van egy tétel, akkor annak is nyomának kell lenni, hogy ki kapta. — A dátumnak is ott kell lenni? — Természetesen. — Reális azért ez a tétel? — A kifizetés megtörténhetett. — Lehet a könyvelőt azzal gyanúsítani, hogy ezzel a tétellel diszkrét kiadást akart palástolni? — Nem is képzelhető el, hogy ez helyes adat.

Az ügyész: Indítványozza, hogy Bauer Vilmos vallomása olvastassék föl a szakértő előtt.

Vázasnyó Vilmos ellenzi a kihallgatási jegyzőkönyv felolvasását; azok a szabálytalanul beszerzett jegyzőkönyvek nem szolgálhatnak bizonyítéknak. Ezeket nem is lehetett volna fölvenni a bizonyításba és ezért semmisségi panaszt jelent be.

Az elnök: Megállapítom, hogy a bizonyítás nem az új bizonyítékokból indult ki, a védőnek tehát nem volt igaza. Teljesen hlába

beszélt és a semmisséget visszautasítom, mint-hogy azt elnöki intézkedés ellen jelentette be.

Polónyi Géza: Konstatálni kívánom, hogy a vádlott világosan állította a vizsgálat idején, hogy a főmagánvádlót a hajóstársaság tízezer forinttal megvesztegette. Kérem, tegyen meg a bíróság minden intézkedést, hogy ez az állítás tisztáztassék: vagy oszoljon el a gyanunak minden árnyéka, vagy nyerjen az állítás teljes bizonyítást.

Lengyel Zoltán: Az ügyész ur a maga hatáskörében megkeresett bizonyos nyomokat, a melyek a J. B. S. betűk mentén a tízezer forintos provizióhoz vezettek. Az állítás nem az, hogy tíz, vagy tízenötezer forint a provizió, hanem, hogy mit mondott Ullmann. Az elnök: Indítványt kérek! Lengyel: Tovább beszél az ügyész nyomozásról.

Az elnök: A vádlottól megvonom a szót.

A védő (a szakértőhöz): A diszkrét kiadások csupán provizió címén könyvelhetők el?

A szakértő: A diszkrét kiadások különböző címen könyvelhetők.

Egy esküdt: Lehet diszkrét tétel a száldókontóban is?

— Igen.

Egy másik esküdt: A száldókontó bejegyzésénél alapkönyvelésre kell-e hivatkozni?

— Mindenesetre.

Lengyel Zoltán: Nem lehetséges, hogy a partbérlet ügyében egyszerre könyvelték el a kiadást? — Lehet, de részletezett számla alapján történhetik ez egy társaságnál. — Lehet-e, hogy a decemberi kiadást a megelőző áprilisa könyvelték el? — Lehetséges. Az elnök tíz percere felfüggeszti a tárgyalást.

Szünet után a Cséry-ügy, vagy helyesebben:

a szemét-ügy

kerül sorra. A bíróság egynegyed 1 órakor foglalja el ismét a helyét.

A Cséry-ügy első tanuja Fischer M. Ignác.

Tizenöt évig alkalmazottja volt a szemétfuvarozási vállalatnak. Az elnök: Emlékszik, hogy Polónyi ügyvédje volt a Cséry családnak?

A tanu: A családnak nem, hanem a vállalat dolgában többször adott nekem információt.

Milyenek voltak itt az ügyvédi dolgok. Pörök voltak? — Nem, közigazgatási dolgok voltak. Engedélyekről volt szó? És ő csinálta a beadványokat? — Azt nem tudom. — És sikerrel jártak az ügyek? — Részben; részben azonban elutasított bennünket a közgyűlés.

Panaszkodott az öreg ur, hogy Polónyi nagy költségszámlát terjesztett elő? — Azt tudom, hogy az öreg Cséry megjegyezte egy alkalommal a költségszámlára, hogy azt is a fiatal urnak kellett volna fizetni. — Az ügyész: Van önnek arról tudomása, hogy az öreg és fiatal Csérynek volt ügyük egymással és hogy ebben az ügyben Polónyi képviselte az öreg Cséry érdekeit. — A tanu: Az egyezkedés idején igen. — És az a költségszámla arra az ügyre vonatkozott? — Azt nem tudom. — Polónyi Géza: Azt a költségszámlát mikor látta az öreg urnál? — Három-négy évvel az öreg ur halála előtt. — Kaptam Csérytől 1891-92-ben megbízást? — Nem. — Hát pénzt? — Pénzt sem. — És ha kaptam volna, lenne önnek arról tudomása? Vezetett ön könyvet? — Kétféle három évig vezettem én is a könyvet, de más-kor is láttam a könyveket. — Van-e tudomása arról, hogy Cséryt más ügyben is képviseltem, mint a fiatal való ügyében? — Nincs tudomásom más esetről.

A mi nem humánus.

Az ügyész kérdi Fischer Ignácot, vajjon biharsomlyói születésű és ötvennégy éves-e? — Igen, feleli a tanu. Elnök: Mire vonatkozik ez a két kérdés? Ugyész: Annak a bizonyítására, hogy a tanu 1896-ban vétke bukás miatt három hónapra el volt ítélve és a büntetésből egészen a millenárius közkegyelemig két és fél hónapot kitöltött. (Fischerhez:) Így volt? Tanu: Igen. Elnök (az ügyészhez:) Ennek a rég mult

dolognak szükségtelen a felhánytorgatása és ellenkezik a humanizmus legelőnyösebb követelményeivel. (Nagy eljenzés az esküdtek és a hallgatóság között.) *Elnök*: Tessék a tetszés és nemtetszésnyilvánítástól tartózkodni. *Polónyi Géza* (a tanuhoz): Miből következteti ön, hogy én a fiatal Cséry ügyvédje voltam? *Tanu*: Abból, hogy igen bizalmasan tárgyaltuk egy alkalommal, amiképpen azon közgyűlés után, amelyen bennünket elutasítottak, együtt mentünk el Polónyi úrral. *Polónyi*: Igen. *Tanu*: Együtt mentünk a városházáról az Ön lakására, azonkívül Cséry ur többször mondta nekem, hogy menjek el Polónyi urhoz és informáljam. Én azt hittem, hogy ő barátságából tesz szívességet neki.

Vázsonyi: Mikor találkozott Ön többször Polónyival? *Tanu*: Az időre nem emlékszem. Olyankor, ha itt egy újabb vállalat ügyéről volt szó. *Polónyi*: Nem volt-e Ön az ügyész ur által említett három hónapra kívül egyébkor is büntetve? *Tanu*: Nem. *Elnök*: Nem engedem, hogy itt ilyen gyanúsító kérdéseket tegyenek fel. *Polónyi*: Nekem adatalm vannak, hogy ellene éppen Vázsonyi feljelentésére könnyű testi sértés miatt volt eljárás folyamatban. *Vázsonyi*: Én rólam mondhat ám az igen tisztelt sértett ur, amit akar. Azt is mondhatja, hogy most jöttem a gályákról. Nem én rólam van szó, hanem arról, hogy Lengyel Zoltán becsületes ember-e. Engem hiába gyanúsít a tisztelt sértett ur.

Egy kis tévedés.

Következik ifj. Cséry Lajos kihallgatása. Tanu az elnök kérdésére azt mondja, hogy Polónyi nem volt az ügyvédje, se megbízottja és nem küldött senkit sem Polónyihoz, hogy közben járjon.

Erre Fischer Ignác szemébe mondja Csérynek:

— Kérem, én többször voltam Polónyi úrnál, Ön küldött vállalási ügyekben informálni. Hiszen ezt már Polónyi ur is bevallotta.

Cséry: Igen, már kezdek emlékezni. (Mozgás.) Informáltattam, mint bizottsági tagot. *Sárkány bíró*: Az egyezségi pörben Polónyi Onel szemben az édesapját képviselte? *Tanu*: Igen. *A bíró*: Mennyi volt az egyezség összege? *Tanu*: 1,260.000 korona. *Vázsonyi*: Az Ön szerződése körül nagy csaták folytak. Az első szerződést husz évre állapítottak meg. Tudja-e, hogy a tanács rövidebb határidőt akart, csak tizenkét évet és tudja-e, hogy ki szólalt fel a közgyűlésen 1892. március 10-én, a husz éves terminust követelve a tanács javaslatával szemben? *Tanu* (hallgat). *Vázsonyi*: Konstatálom, hogy ez a felszólaló a közgyűlésen Polónyi Géza volt. *Polónyi*: A kérdés, ugy látom oda irányul, hogy engem esetleg az öreg Cséry Lajos fizetett meg. Ha van élő ember, aki erről tud, jelentkezzék. *Elnök* (a tanuhoz): Mit tud Ön erről? *Tanu*: Néhai atyám tudtommal nem fizetett Polónyinak. *Elnök*: Azt a kilencszer forintot sem? *Tanu*: Azt igen.

Az elnök kritikája.

A megesketésnél az ügyész és Polónyi ellenzi, Vázsonyi kéri ugy Fischer, mint Cséry megesketését. Polónyi azt mondja, hogy Fischer vele szemben elfogult és a vádlottnak kedvez, mert Heltainak és Vázsonyinak köszönheti, hogy ma jó fizetésű állása van a városnál.

Elnök: Már bocsánatot kérek, de hogy lehet a főmagánvádló urnak ilyen eszközökkel dolgoznia?

A bíróság azután ugy határoz, hogy mindkét tanut megesketi.

Következik Pető Sándor dr. kihallgatása.

Pető tekintettel arra, hogy abban az időben a Polónyi-iroda alkalmazottja volt és amit tud, mint alkalmazott tudja, kéri mentsék fel a tanuzás alól.

Az ügyész és Polónyi ezt ellenzi. Lengyel Zoltán eláll a tanu kihallgatásától.

Elnök: Kijelenti, hogy mivel Pető a védelem tanuja, a védelem kívánságára őt elbocsátja.

Ezután következtek az esti tanukihallgatások.

Sándor Pál bombái.

Sándor Pál a Duna-rikpart ügyében kijelenti, hogy ezt Polónyi előtte hevesen ellenzte, később azonban megváltoztatta álláspontját. Ekkor határozottan azt beszélték, hogy Polónyi meg van fizetve.

A Halmos-ügyben az elnök kérdésére a tanu előadta, hogy a nemzeti ellenállás idejében egy Sas-köri gyűlésen arról volt szó: befizessék-e az adókat az állampénztárba, vagy sem. Akkor Polónyi így szólt Halmoshoz:

— Milyen könnyű volna neked most jó hazafinak lenni. Csak csináld meg nekem, kedves János, a Gschwindt-ügyet, *nur gschwind, nur gschwind*, amint ez a mondás azután szállóigévé is lett. Halmos ekkor mondotta nekem a következőket:

— Látod, ha megcsinálom a Gschwindt-ügyet, akkor megmaradok polgármesternek, tisztességes embernek, hazafinak. Már most védjem meg a főváros érdekét, vagy átadjam másnak a helyemet?

A karzatról ekkor több közbeszólás hallatszott, mire az elnök ismételtén felkéri a rendőrfelügyelőt, hogy állítson egy rendőrt a karzatra.

A keresztkérdésekre Sándor Pál fen tartja vádjait.

Polónyi Géza: A tanu téved, mikor azt mondja, hogy a „*nur gschwind*” kifejezés a közgyűlésen vált jelszóvá. Én azt a kifejezést csak a „Nap”-ban olvastam.

Sándor Pál: Jelen voltam a közgyűlésen, amikor ő excellenciája felszólalt valami más tárgyan és ekkor egyszerre nyolcvan-száz ember ajkáról hallottam azt a gunyos kifejezést: *nur gschwind*. A kegyelmes ur akkor beszédében megállt, ránézett a hallgatóságra és azután tovább beszélt. Ez nem olyan régen történt.

Polónyi pogromja.

Sándor Pál vallomásának legszenszáclósabb része azonban a következő:

— Egy szerdai napon, közvetlenül a Halmos ügy után egy *Markbreit* Sándor nevű ur keresett engem fel és elmondotta nekem, hogy Polónyi előtte kijelentette, hogy ő másnap, mint igazságügyminiszter fel fog szólalni a képviselőházban oly irányban, hogy a *szidőellenes gyűlöletet Magyarországon oly magasra fogja szítani, amelyet megközelítőleg csak Oroszországban lehet találni*. Ezt az esetben fogja Polónyi megtenni, ha én másnap délig át nem adom neki azon ügyek aktáit, amelyeket Halmos ellene akart felhozni. Ugyanezt mondotta nekem ugyanezen napon egy másik ur is, akitnek nevét azonban, mivel becsületszóra fogadtam, nem nevezem meg. Aznap este *Hersfeld* Frigyes tőrszótanácsos, igen jó barátom jött hozzám és elmondotta, hogy nála járt *Krádl* Vilmos dr., Polónyi Dezső irodatársa, aki figyelmeztette őt, hogy közölje velem, milyen szörnyű veszély van készülődben. Polónyi elhatározta, hogyha másnap délig nem adom ki ezen kért adatokat, az országban a legirtóztatóbb szidőüldözés fog kitörni. (Derültség. Zaj.)

Sándor Pál: Ezen lehet nevetni, de ez így történt. Én ekkor felkerestem Vázsonyit és el-

mondottam neki a dolgot. Másnap reggel hét órakor *Herczfeld* újból tadakozódott az ügy állása felől, de én magyarul megmondtam a véleményemet. Ekkor *Herczfeld* elmondotta nekem, hogy midőn tegnap éjjel Polónyi Géza irodájában Polónyi Dezsővel tárgyalt, a szoba ablakának függőnye le volt eresztve és neki ugy rémlett, mintha a *függöny mögött Polónyi Géza állott volna*.

Polónyi: Miután a tanu azt mondta, hogy a jelzett pogrom-felszólalás nem történt meg, minek tulajdonította azt, hogy a felszólalás elmaradt, dacára annak, hogy az okiratokat nem adták ki.

Tanu: Mivel akkor már megvolt Halmostól a kért nyilatkozat.

Izgalmas jelenetek.

Polónyi: Részt vett-e tanu a Vázsonyival folytatott beszélgetések alapján azoknak a bizonyítékoknak összefoglalásában, amelyek az ellenem folytatandó perben megszerzendők voltak?

— Nem!

— Költséggel sem méltóztatott ehhez hozzájárulni?

— Ehez ugyan Önök semmi köze nincsen, de ha kívánja, hát tudja meg, hogy semmiképpen sem járultam hozzá.

Lengyel: Az ilyen kérdések ellen a *leghatározottabban tiltakozom*, mert most ismét felvetődik az a gyalázatos rágalom, mintha én emberektől pénzt fogadtam volna el. (Zaj.)

Polónyi (az elnökhöz): Bocsánatot kérek méltóságos Uram, az ilyen hang meg van itt engedve?

Elnök: Az ilyen gyanúsításokkal szemben meg kellett engednem. (Nagy zaj a hallgatóság körében és a karzatokon.)

Vázsonyi (kiabálva): Igen ez gyanúsítás! Ez rágalmazás. Ne gyanúsítson.

Egy hang a karzatról: E! hallatlan viselkedés!

Elnök (a rendőrfelügyelőhöz): Tessék ezt a karzatot rögtön kiüríteni! (Folytonos zaj.)

Ezután Sándor Pált Polónyi ellenzésére is megeskették.

Heltai a Gschwindt-ügyről.

Attértek ezután a Gschwindt-féle gyár ki-telepitési ügyére. *Bosics* Károly fővárosi tanácsnok közömbös vallomása után *Heltai* Ferenc szólalt fel, aki kijelenti, hogy a Gschwindt-ügyben Polónyi odafordult Halmos Jánoshoz és átölve őt, azt kérdezte tőle:

— Ugyan édes Jánoskám, mi lett a Gschwindt féle ügyel. Tegnap voltam a fő-ügyésznél; vele rendben van a dolog. Holnap hozzád fogok elmenni.

Azután — folytatja Heltai — odafordult Polónyi Hüvöshöz és így szólt:

— A Józsefváros érdekeinél fogva neked is támogatnod kell a dolgot.

Heltai megesketését az ügyész ellenzi, mert a tanu ellenséges indulattal van Polónyival szemben, mert igazságügyminiszter korában egy ránézve fontos ügyet elutasított. A bíróság Heltai megesketését rendelte el.

Elnök (Heltaihoz): Kérem, az ön vallomása óriási fontossággal bír és perdöntő hatással lehet. Ne terhelje meg lelkiismeretét, ha nem tisztán és a leglelkiismeretesebb módon tette meg nyilatkozatát.

Heltai: Becsületes ember vagyok. Esküdni kívánok.

Heltai megeskétése után a tárgyalást holnap reggeli nyolc órára halasztották.

A letartóztatott román pap ügye.

Nagy vihar a megyegyűlésen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Még a múlt esztendő végén történt, hogy a kovaszinci előjárósági választás alkalmával Cure János kovaszinci román papot Faragó István világi főszolgabíró letartóztatta és csendőrökkel a világi főszolgabíróságra szállította. A letartóztatás a csendőri jelentés szerint azért történt, mert Cure, aki bizalmi férfi volt a választáson, erőszakkal beakart hatolni a választáson funkcionáló főszolgabíró szobájába. A románok viszont azt vitatják, hogy a letartóztatás teljesen ok nélkül történt s azt is állítják, hogy a papot *guzsba költette* a főszolgabíró és 24 óráig étlen-szomjan hagyta a hideg cellában fetrengeni a csendőrökől meggyötört lelkésszel.

A mai közgyűlésen ismét szóba hozták ezt a románok, a kovaszinci előjárósági választás ellen beadott föllebbezés tárgyalása alkalmával. A közgyűlésen óriási viharokat idézett elő ez a kérdés. A románok szenvedélyesen beszéltek és a törvény megsértésével vádolták meg Faragó Istvánt.

Egy óra felé a főszolgabíró szólalt föl egy csomó vádaskodó beszéd után s hatásos érvekkel vágott vissza.

Az erre vonatkozó részletes tudósításunkat különben itt közöljük!

A választás körül a románok részéről észlelt nagyszámú szabálytalanság és visszaélés miatt Todor és társai a törvényhatósághoz felebbezést nyújtottak be, amelyben a szabálytalanságok részletes felsorolása után a választás megsemmisítését kérik. Az állandó választmány ezzel szemben a vádat alaptalannak nyilvánítja és a felebbezés elutasítását javasolja.

A javaslat felolvasásánál nagy zaj tör ki. A románok felugrálnak helyeikről és közbekiáltásokkal minduntalan megszakítják az előadó referálását. A elnöklő főpán szakadatlanul cseppet, de csak nehezen tudja a nyugalmat helyreállítani.

Folytonos zaj közben Marsieu Jusztin dr. áll fel szólásra. A kovaszinci előjáróságválasztás — ugymond — elejétől végig törvénytelen volt. Faragó főszolgabíró a törvény rendelkezése ellenére a volt bírónak egy közeli rokonát is jelölte. Cure János lelkész, aki a választáson mint bizalmi férfi volt jelen, a főszolgabíró utasítására a csendőrmester letartóztatta és téllidén guzsba kötve egy vékony kabátban kocsin szállította a messze fekvő Világosra, úgy, hogy mire megérkeztek, a lelkész a bántalmazások folytán eszméletlenül esett össze.

Felkiáltások a románoknál:

— Gyalázat — Ez kulturállam?

Marsieu dr.: Hajlandó a vádatat bizonyítani. A főszolgabíró a választást önkényes módon berekesztette, dacára annak, hogy még igen sok szavazó volt hátra. Cure Jánost jogtalanul tartóztatták le, mert a jelentések szerint nem volt szükség elfogatására, mégis egy teljes napon át fogva tartották.

A románok felháborodva kiáltoznak: — Szégyen, gyalázat.

Egy hang: Az a pap részeg volt.

Erre a közbeszólásra a románoknál óriási lármá tör ki, amelybe élesen sívít bele Goldis hangja:

— Más volt részeg. Majd megmondjuk, ki volt részeg.

Az elnök folyton cseppet és nyugalomra inti a bizottsági tagokat. Marsieu dr. ezután befejezi beszédét és kéri, hogy a vizsgálat a felebbezésben foglaltak minden pontjára kiterjesztessék.

Utána Goldis László dr. szólal fel s rémes színekkel festette le Cure szenvedéseit, majd annak a nézetének ad kifejezést, hogy a népet nem fogja nyugodtan tűrni.

Tefner világi r. kath. lelkész elítéli Cure törvényellenes eljárását. Az olyan egyén, aki állandóan nyugtalanságot kelt és izgat... (Felkiáltások a románoknál: A főszolgabíró izgatott.)

Az elnök Suciu Jánost rendretasítja. Tefner a vizsgálat elrendeléséhez hozzájárul.

Pop C István színtán Cure János lelkész letartóztatásáról beszél.

Utána Faragó István világi főszolgabíró emelkedett szóásra s hosszasan bizonyította eljárásának jótisztségét és törvényességét. Küldösnök tartja, hogy a románok most ilyen agresszív lépnek fel, amikor az egyik román orsz. képviselő és törvényhatósági bizottsági tag egy főszolgabíró társát telefonon egy izben arra kérte, hogy valakit ne jelöljön a bíról állásra.

A románok heves lármában törtek ki: — Mondja meg, ki volt az? Ne gyanúsítsd.

Faragó főszolgabíró ezután kijelenti, hogy a vizsgálat elrendelése mellett fog szavazni. (Hosszantartó éljezés és taps a magyarok sorában)

Suciu János dr. és Pop C. István hosszasan bizonyítják a felebbezés vádjainak valódiságát és kérik a vizsgálat elrendelését.

Hanthó Jenő terovai főszolgabíró kijelenti, hogy Pop C. István dr. ügyvéd helyettese, Fazekas Lajos őt egy izben a képviselő megbízásából arra kérte, hogy Dud községben egy embert az előjárósági választásnál ne jelöljön.

Pop C. István erre kijelenti, hogy a dologról mit sem tud. Azt hiszi, mindenki megvan győződve arról, hogy ilyen diszkrét természetű ügyet nem bízt volna helyettesére.

Ezután Laza-esku Miklós románul beszélt, s az elnök készerl figyelmeztetés után megvonta tőle a szót.

Popovics Döme csermői gör. kath. lelkész románul beszélt el a választáson törtéteket. (Folytonos nagy zaj.)

Ifi. Mahler György (öklével az asztalt verte): Tud ön magyarul is. Beszéljen magyarul. (Nagy zaj)

Az elnök csengetésére az izgalmas kedélyek lecsillapulnak és a szónok befejezi beszédét.

Végül Jakabffy Gyula, az ügy előadója beszélt.

A vita ezután véget ért.

A közgyűlés 100 szavazattal 28 ellenében elfogadta az állandó választmány javaslatát és a felebbezés elutasításával a választást jóváhagyta.

Pop C. István dr. a következő nyilatkozat közlésére kért fel bennünket:

Arad vármegye törvényhatóságának mai közgyűlésen Hanthó Jenő főszolgabíró azt állította, hogy irodavezetőm, Fazekas Lajos, az én nevemben és megbízásomból azzal a kérelemmel fordult hozzá, hogy a dudi előjárósági választáson egy embert ne jelöljön. A közgyűlésen is kijelentettem és itt újból szükségesnek tartom kinyilatkoztatni, hogy nekem erről a dologról semminemű tudomásom nem volt, én Fazekas Lajosnak ez irányú kérelem előterjesztésére megbízást seha nem adtam. Mint értesültem, mindössze annyit történt, hogy Aradról távollétem alatt több dudi ember járt Fazekasnál, akit arra kértek, hogy ha már a főszolgabíró olyan embert jelöl, akit kétszer elcsaptak állásából, kandidálja az ő jelöltjüket is. A dudiak ezen kérelmét Fazekas Lajos, mint Hanthó főszolgabíró régi jó ismerőse, akivel igen gyakran szokott érintkezni, tisztán a maga nevében közvetítette.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Tettelegesség, vigjáték. Bemutató előadás. Utána Válás után, vigjáték. (C bérlet.) Péntek: Koldusgrófi operett. (A bérlet.) Szombat: Az ördög vigjáték. (B bérlet.) Vasárnap: Delután: Szabin nők elrablása, bohózat. Este: Vándorlegény, operett. Utolsó előadás az idényben. (C bérlet.)

* A tenger másodszer. Páratlan nagy sikert aratott A tenger szerda esti bemutatója. A magas színvonalon álló szöveg, a remek színes képek és a rendkívül érdekes mozgóképek

nagy hatást gyakoroltak a színházat szufolástig megöltözött közönségre. Péntek este másodszer kerül előadásra A tenger. A bevétel 25 százalékat az „Aradi újságírók segélyegyletének” juttatja az Uránia.

* Az aradi köptárlat. Már csak pár napig láthatók a Weiss és Klein cég üzleti helyiségében kiállított művészi képek. Bruck Miksának, Bruck Lajosnak, Bruck Herminának legsikerültebb vásznai képezik most állandóan az érdeklődés tárgyát. Ezek mellett Neogrady több hangulatos képével, Palla Jenő aquerellejeivel, Sándor Béla, Szirmai, Nagy Vilmos és még sokan díszítik a tárlatot. Azonkívül Vettori olasz festő pasztell-képei is megérdemlik a műpártoló közönség figyelmét. A tárlat megtekintése díjtalan. Nyitva egész nap.

* Olasz tűzérési gyakorlatok. Remek szép katonai kép szerepel most az Uránia színház műsorán. Az olasz tűzérési gyakorlatából mutat be a lakusokat is érdeklő részleteket. A nagyszerű kép bemutatja a kitűnő olasz hadsereg tűzérésének rendkívül érdekes gyakorlatát, mely bár sokban hasonló, egészében azonban mégis különbözik a mi tűzérésünk harcászati módszerétől. Az Uránia mostani műsora nagyszerű képeivel mindenkinek elismerését megnyerte és nemcsak szórakoztatónak, hanem tanulságosnak is bizonyult.

* A tenger. Az Uránia színház újonsága, A tenger kitűnően bevált. A közönség nagy gyönyörűséggel szemlélte a darab szépségeit és nagy tömegekben siet az újabb előadásokra. Pénteken A tengert jótékonycél érdekében fogják előadni, amennyiben az előadás tiszta jövedelmének egy részét az aradi hírlapírók segítő alapja javára adják a színház tulajdonosai. Fölbírvuk a közönség figyelmét erre az érdekesnek ígérkező előadásra s kérjük jóakaratu támogatását.

* Hibaigazítás. Lapunk mai számában sajtóhiba következtében olyan színházi kommuniké jelent meg, mintha a Tettelegesség című színművet Partos Szilárdka írta volna. Ez hibás közlés, mert a darab szerzője Martos Szilárdka aradi származású író.

TARKASÁGOK.

★

(Prohászka püspök hallgatói.) Prohászka Ottokár, a székesfejevári püspök aradi konferenciáit legelőször úgy tervezték, hogy azon csakis katolikusok és meghívottak vehetnek részt. Később azután engedtek ebből a megszorításból s a nagyhirű főpap szavát az ugynevezett rendezetlen felekezet tagjai is meghallgathatták. Hogy ez azután mire fejlődött, azt egy jellemző párbeszéd mondja el, amely a korzéről való.

— Voltál a Prohászka konferenciáján?

— Voltam.

— Sokan voltak?

— Nagyon sokan. Ha jól láttam, keresztények is voltak.

(Kié a tarka tyúk?) Egy rácvárosi asszony nagy panasszal állított be ma a rendőrségre. Elmondta, hogy a legkedvesebb jószágát, egy tarka tyúkot ellopott tőle a szomszédasszony. A rendőrség felidézte a büntetendő cselekménnyel vádolt szomszédasszonyt, aki hóna alatt a tarka tyúkkal jelent meg.

— Igaz e, hogy lopta maga ezt a tyúkot? — kérdezte tőle Beres kapitány.

— Nem igaz, tekintetes ur, Az én becsületes jószágom ez már egy esztendő óta.

— Hazudsz! — kiált közbe a másik asszony — ma reggel loptad el tőlem. A magam jószágát csak megismerem.

— Miről ismeri meg? — kérdezi a kapitány.

— Arról kérem, hogy hajnalban, mielőtt elvesszét volna. — tojós volt. Tessék megnézni. kapitány ur, ha nem hiszi.

— En nem nézem meg. Nézze meg maga, ha akarja.

Az asszony felkapja a tyukot s rövid műtét után szomorúan konstatálja:

— Már nem tojós.

— No látja, — jegyzi meg a kapitány, — eda van az egyetlen ismertető jel is.

— De azért csak követelem a tyukot. *Sőt most már a tojást is, mert ez a szomszédasszony nál van.*

A kapitány a bírósághoz utasította a peres feleket.

(*A megszökött halott.*) Ma délután a rendőrfőkapitányi hivatal előszobájában hangos telefoncsengetés szolgáltatta a kagylóhoz a rend legfőbb óráit.

— Halló, halló, ki beszél?

— Itt a rendőrség és ott?

— Kérem a vágóhidnál egy embert megöltek. Tessék gyorsan, orvost, rendőrt! Alászolgája!

Moldován hadnagy a mentőkkel rögtön kiment a vágóhidhoz, hogy ha még lehet segítsen s ha el lehet fogni a gyilkost, hát elfogják. Milyen nagy volt azonban a meglepetésük, midőn a helyszínre érve, nem találtak ott néhány vágóhídi munkáson kívül senkit. A tévedés úgy történt, hogy 8—10 munkanélküli alak a vágóhid felé haladva összekapott, mire egy vágóhídi munkás úgy megijedt, hogy elkialtotta magát:

— Gyilkosság, segítség!

Meghallotta ezt egy másik s neki sem kellett több, a telefonhoz rohant s hívta a rendőrséget. Így, hogy a tévedés kiderült, a mentők visszamentek a hadnagygyal a városházára.

— Nos, hol a gyilkos? — kérdezték a rendőrségen.

— Nincs! — felelte Moldován.

— Hát a meggyilkolt, a halott?

— A halott? Az megszökött...

HIREK.

Prohászka püspök elutazása.

*

Prohászka Ottokár dr., Székesfehérvár püspöke ma déiben elutazott Aradról. Ma reggel még szent misét tartott a minoriták templomában, melyet ez alkalommal igen nagy és élők elő hívő sereg töltött meg. A déli vonattal Temesvárra utazott, ahová Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök is elkísérte. A püspök temesvári utazása összefüggésben van Csernoch Jánosnak, az új csanádi püspöknek közeli beiktatásával. A pályaudvarhoz az elutazókat Dolly Ödön aradi házfőnök, Zárkóy Bonifác plébános, Brogyányi Kázmér segédlelkész és Remán József főgimnáziumi tanár kísérték ki.

Ritka dolog s a mi aradi világunkban bizonyára esztendőnk óta páratlanul álló jelenség az, amelyen hatás és érdeklődés Prohászka püspöknek ötnapos aradi időzését kísérte. Nagy része van ebben bizonyára annak a szent és magaslatos célnak, amely a katolikus egyháznak e kiváló férfiat Aradra hozta. De a mai, a vallási élet iránt meglehetősen közömbös világban ez a cél még nem magyarázza meg azt a rendkívül érdeklődést és maradandó hatást, amely Székesfehérvár püspökének aradi időzését és beszédét kísérte. Fő oka ennek a hatásnak Prohászka püspök kiváló személye, óriási tudása és csodálatos meggyőződéssel, hitteltel szónoki képessége, amely minden hallgatóját egyformán magával ragadta.

Prohászka püspök maga is nagyon meg volt elégedve azzal az eredménnyel, amely aradi útját kísérte. Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök előtt ki is jelentette, hogy a közel jövőben újból fel fogja keresni Arad városát. Az a közönség, amely figyelemmel kísérte Pro-

hászka dr. aradi előadásait, bizonyára nagy örömmel veszi a püspöknek ezt az ígését.

A minorita rend nevében Lakatos Ottó dr. köszönte meg Székesfehérvár püspökének aradi apostoli működését.

— A király Veszprémben. Veszprémből táviratozzák: Az udvari szertartási és gazdasági hivatalnokok ma itt jártak, hogy előkészítsék a király és a trónö ökök veszprémi tartózkodását. Az ideai királygyakorlatok ugyanis Veszprém környékén lesznek és azok tartalma alatt a király Hornig Károly veszprémi püspök palotájában fog lakni.

— Egy képviselő lemondása az uzsorások miatt. A káposztai kerület országgyűlési képviselője, Samassa János tudvalevőleg lemondott mandátumáról. A képviselőházban elterjedt hírek szerint, mint fővárosi tudósítónk jelenti, a lemondás oka az volt, hogy Samassa régóta igen eladósodott ember, aki uzsorások körmei közé került és nagybátyja kívánságára mondott le mandátumáról, hogy ügyeit könnyebben rendezhesse.

— Új megyebizottsági tagok. A megyebizottsági tagválasztások alkalmával Pop C. István és még egy bizottsági tagot két helyen választották meg. A lemondásuk folytán megüresedett tagsági helyeket a törvényhatóság ma Csukay Józseffel és Pécsy Dezsővel töltötte be.

— Szerényi József Aradon. Amint értesülünk, Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár püsködskor az aradi kereskedelmi és iparkamara meghívására Aradra jön. Az államtitkár régebben megígérte, hogy az aradi Barosskut felavatásán személyesen részt vesz, s a kamara ezt az ünnepeget a püsködre tüzte ki. A kereskedelmi és iparkamara ez alkalommal lelkes ünneplésben óhajtja részeseit Szerényit s egyebek között megbíata Balla Frigyes, a jeles aradi arcképfestőt, hogy Szerényi arcképét a kamara ülésterme részére festse meg. Az államtitkár ez alkalommal meg fogja tekinteni az aradi nagyobb iparte-
lepeket is.

— Az alispán szabadsága. Dálnoki Nagy Lajos alispán június tizenötödiktől szeptember elsejéig szabadságra megy. Ezt a mai törvényhatósági közgyűlésnek be is jelentette, amely a szabadságot az ügyviteli szabályzat értelmében megadta. Itt említjük meg, hogy Boksan Széver tb. főszolgabíró, a pécskai járás szolgabírája betegsége miatt három havi szabadságot kért, amelyet a közgyűlés szintén megadott.

— Előléptetések az aradi helyőrségben. A május 1. előléptetést hivatalos formában közlő Rendeleti Közlöny még nem jelent ugyan meg, de ezért a közös hadügyminiszteriumból kikérült pozitív hírek alapján közölhetjük, hogy az aradi helyőrség közös hadsereghez tartozó csapatában május elsejével a következők léptek elő: A 33-ik gyalogezredben: Palliardi Alfréd és Szerb Miron főhadnagyk II. od osztályu századosok, Bójte Pál, Cseh József hadnagyk fő hadnagyk, Cernohaus Károly, Perco Viktor, Lösch Adolf, Nemes Alfréd tiszthelyettesek hadnagyk lettek. A 12-ik huszár ezredben: Winkler Károly hadnagy főhadnaggyá, Egger Gottfried báró, Dickmann Egon báró és Institoris Frigyes hadapródok hadnagyká léptek elő. A lovas tüzér hadosztálynál: Slowák József és Elmaurer Rudolf főhadnagyk II. od osztályu századosá léptek elő. A honvédség tisztikarában történő előléptetések még ismeretlenek.

— Gróf Wenckheim Frigyesné alapítványa. Tudvalevő, hogy gróf Wenckheim Frigyesné a borossebesi szegények számára 20,000, a székudvari szegények részére 10,000 és a

szentmártoni szegények részére 5000 koronás alapítványt tett. A megyei törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén az alispán bemutatta a három alapítvány alapító levelét és azt indítványozta, hogy a törvényhatóság hálás köszönetét fejezze ki a grófnőnek nagylelkű adományaiért. A közgyűlés az előterjesztést nagy éljenzéssel elfogadta. Elhatározták továbbá, hogy az alapítványokat a vármegye a teljes anyagi felelősség mellett kezelés alá veszi és az alapító okleveleket jóváhagyás végett a belügyminiszterhez felterjeszti.

— Érdekes régiséglelet Arad megyében. Rendkívül érdekes leletek bukkantak most Borosjenő község határában. A Szapáry uradalom volt intőzője, Molitorisz Ákos husvét előtt ásatásokat kezdett a dovnai erdő helyén, ahol egy nagy szőlőtelepet akart létesíteni. Néhány napi ásatás után a munkások érdekes régiségekre akadtak. Agyagedényeket, régi ékszereket, ciszternákat találtak a föld mélyében. E régiségek az utóbbi napokban oly gyakorivá lettek, hogy közelfekvővé tették azt a gondolatot, hogy ezen a helyen évszázadokkal, vagy talán évezredekkel ezelőtti ókori város volt.

— A megyei közkórház kibővítése. Arad vármegye mai közgyűlésén felolvasták a belügyminiszternek a vármegyei közkórház építkezése tárgyában küldött leiratát, amely nem hagyta jóvá a közgyűlésnek a kórház kibővítésére vonatkozó határozatát és a törvényhatóságot ez ügyben újabb határozathozatalra utasította. Az állandó választmány azt javasolta, hogy a terveket adják ki az alispánnak új tervek és költségvetés készítése végett. E javaslatot a közgyűlés elfogadta. Itt említjük meg, hogy Károlyi Gyula gróf főispán azon átiratát, amelyben értesíti a törvényhatóságot, hogy Kertész Béla dr., Biró Odön dr., Benz Kornél dr. és Párcs József dr. orvosokat kórházi másodorvosokká nevezte ki, a közgyűlés tudomásul vette.

— A jegyzői nyugdíjszabályrendelet módosítása. Dálnoki Nagy Lajos alispán a vármegye mai közgyűlésén előterjesztést tett a jegyzői nyugdíjszabályrendelet módosítása iránt, hogy a teljes nyugdíj 2400 kor., az özvegyi nyugdíj ennek kétharmad része legyen és a temetési járulék 200 koronában állapíttassék meg. A közgyűlés az előterjesztést egyhangulag magáévá tette.

— A dányi bűnpör tárgyalása ma is folyt a pestvidéki esküdtszék előtt. A mai tanúkihallgatások jobbra egész jelentéktelenek voltak.

— A vármegye és az Aradi Építő iparosok Szövetsége. Az aradi építőiparosok szövetsége kérvényt intézett Aradvármegye törvényhatóságához a szövetség oly irányu támogatása iránt, hogy úgy a vármegye, mint a községek építkezései csupán a magyar Építőiparosok Országos Szövetsége tagjainak legyenek vállalatba adhatók és a házilag való építkezések mellőztessenek. A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén a kérelmet elutasította, mert annak elfogadása a szabad verseny korlátozását jelentené.

— Halálos szerencsétlenség a Dunán. Fővárosi tudósítónk táviratorza: A Dunán ma déiben halálos szerencsétlenség történt. Négy részeg nyomdász Lágymányosnál a Dunán csónakra szállott. A csónak felfordult, mind a négyen a vízbe estek, de ketten szerencsésen kiúsztak, ketten azonban: Löffner József és Kleckner Antal a vízbe fulltak.

— Elfogott szökevény. Az aradi rendőrség ma délután egy sokszorosán körözött és veszedelmes csalót tartóztatott le. A szöregi csendőrs már 1906. óta keresi Deutsch Samuelt, aki Baily Mihály gyulai korcsmárost 225 korona erejéig csalta meg. A jémadár iránt a temes-

vári rendőrség is érdeklődik vagy hat hét óta, mert *Temesvárott* egy ládát tört fel s abból 40.000 koronát emelt el. Tegnap este Aradra érkezett. A detektívek tudomást szereztek itt-létéről. Megfigyelték a lakást, ahol megszállott s ma délelőtt előállították. Alig volt néhány percig a rendőrségen, midőn lélekszakadva futott fel a városházára *Schreier Sándor*, aki éjjeli szállást adott *Deutschnak* és jelenti, hogy vendége meglopja őt. Elvitt két imitált tájképlapát, három dublé aranyláncot és két imitált tulla-láncot. A rendőrség *Deutschot* letartóztatta.

— A pankotai kaszinó *Jank János* ny. főbíró temetése alkalmából koszoru megváltás címen a pankotai iskolahajó javára 10 kor.-t adott.

— Szerenád *Prohászka püspöknek* című szerdai hírlapra vonatkozólag azt az információt kaptuk, hogy a *Prohászka püspöknek* adott keddi esti szerenádon nem a vaggongyári, hanem a máv. dalkör vett részt.

— Alkalmi vétel. 400 darab kertli szék és 100 darab asztal, nyári vendéglő helyiség, esetleg kerthelyiségekbe alkalmas, olcsó áron eladó. A butorkészítő iparosok szövetségétől, *Atzél Péter*-utca 3. 1725.

— Ujdonság Aradon. Perfekt megtanítók bárkit 4 hét alatt *Yost* legelterjedtebb rendszerű gépen írni, nemkülönben elvállalok mindennemű írásbeli sokszorosítási munkát pontosan és hazaszállítva a legolcsóbb ár mellett. Megkeresések *Farkas Ferenc*hez *Zoltán*-utca 8. 12—3 és 6—8 óráig. 1654

— Vass szálloda. Kényelmes szobák, villanyvilágítás, olcsó szobaárak. Naponta saját omnibusz rendes közlekedés. 1555

— Molypusztító és rovarpor legjobb minőségben *Vejték és Welszai* Aradon. 191.

● A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál külön hatás. Termézetes vasmentes savanyúvíz.

● Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudólfirakpart 8.

1801

Tombola-est.

Ma, csütörtökön

Kovács és Novotny éttermében

nagy tombola-estély

lesz. — Tombolajegy 50 fillér.

EGYESÜLETI ÉLET.

A jószívek munkássága.

— A szegénytanulók egyesületének közgyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

A virágtól illatos, a sok szép asszony be-szédjéül hangulatos volt ma délután a város háza kis tanácssterme, ahol nem a szűgyerek, nem a pótladót mindig lezállítani akaró bizottsági tagok gyűléstek, hanem a szegénytanulók nemtől tartottak komoly tanácskozást. A mai közgyűlésen elhangzott titkári jelentés szép képét mutatja annak a nemes s óriási munkának, amelyet az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület a humanizmus terén évenként végez. A gyermekvédelem nemes eszméit szolgálja már ide s tova két évtized óta, a vezetőség lelkes és önfeláldozó munkálkodása folytán úgy, hogy vidéki városban hasonlót nem találunk.

Az igen szép és előkelő közönség ünnepe az egyesület érdemes elnökét, *Hauser ezredesné*t és az egyesület buzgó titkárát, *Kovács Vincét*. A gyűlésen jelen voltak *Varjassy Lajos* polgármester, *Mülel Lajos* dr., *Kádas Kálmán*, *Reicher Károly* és *Réthy Viktor*.

A közgyűlést *Hauser ezredesné* gyönyörű beszéddel nyitotta meg:

Az igaz tisztelet és szeretet ezetevel üdvözlöm egyesületünk tagjait, — mondta — közgyűlésünket mindenkor örömmel várom, mert lelki megnyugvással szolgálhatok önökön, kik 18 éven át fáradoztok, leirhatatlanul sokat áldoztat és akik engem előző-kényességgel támogatni szivesek voltak. Ebben az ünnepeles pillanatban a legőszintébb köszönetet mondok Aradvaros közönségének és az egyesület női választmányának, akiknek páratlan buzgalma, városunk közönségének szeretetét és áldozatkészségét biztosítja egyesületünk részére. Isten áldását kérve a szegénytanulók egyesületére, közgyűlésünket megnyitottam nyilvánítom. A jegyzőkönyv hitelesítésére *Kádas Kálmán*ét és *Hegedűs László*ét kérem fel.

Ezután *Kovács Vince* egyesületi titkár az elnökség évi jelentését felolvassa.

A titkári jelentés szerint a múlt évben 650-nél több gyermeket látott el téli ruhával és lábbelivel az egyesület. December 1-től a *Weitzer J.*-utcai konyhában négy hónapon át 150 gyermeknek adtak — teljesen ingyen — meleg ételt és ezen kívül a *Kossuth*, *Illés*-utcai, valamint a *Szt.-Péter*téri köz-ségi iskoláknál lévő napközi otthonokat naponként 3—3 Kgr. hussal és 50—50 cipével segélyezték. 18000-nél több adag ételt osztottak ki az elmúlt évben.

A közgyűlés köszönetét nyilvánította *Czobor Ottónak*, az egyesület jegyzőjének, az egyesület érdekében és javára évek hosszú során át teljesített munkásságáért. A segélyek megadásánál, mint minden évben, *Sarlót Domokos* főkapitány volt az egyesület segítségére s ezért a közgyűlés iránta érzett háláját fejezte ki. Halálával emlékezik meg *Arad szab. kir. város Törvényhatósági Bizottságáról* az évi 1000 korona segélyért és annak fejezől: *Varjassy Lajos* polgármesterről, aki az egyesület nemes törekvései iránti szeretetét mindenha lekötőlező cselekedeteivel fejezi ki. Az őszinte elismerés érzésével ádoztak *Czeiler Gizella* urhölgynek, *Mülel Lajos* dr. volt pénztárosnak és a számvizsgáló bizottság tagjainak: *Wadowsky Gusztáv*, *Domokos Lajos*, *Hoffmann Antal*, *Maresch Gyula* és *Réthy Viktor* uraknak az egyesület javára teljesített önzetlen munkásságukért.

Réthy Viktor egyesületi pénztáros felolvassa a számvizsgáló bizottság jelentését, a mely szerint az egyesület 1907. évben ruhával és élelemmel való segélyezésre 10,017 korona 37 fillért költött, maradt alapvagyon 56,476 korona 29 fillér. A közgyűlés köszönetet szavazott *Kovács Vince* titkár buzgó fáradozásáért.

Mülel Lajos dr.: Mintha még fűiembe zsongana az a szép, poétikus és zsolozsmaszerű hang, melynek alapja nemes, nagy az ember-szeretet és a vallás. A mai közgyűlés is az emberszeretet nemes eszméinek szolgálatában áll s megvalósítja e tanokat. Nemes munkálkodása révén megváltja a szenvedésektől a sok ártatlan gyermeket. Mi, kik látjuk a nemes munkát, szavazzunk köszönetet *Hauser ezredesné* ömeltőségének, a buzgó tisztikarnak és a női választmány lelkes tagjainak.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta el *Mülel Lajos* indítványát.

A tisztikarban is változás történt. Az egyesület alelnöke *Mülel Lajos* dr. t. pénztárossá *Réthy Viktort*, számvizsgálóvá *Kneffel Lajost* választotta meg. A választmány új tagjai: *Boros Ivánné*, dr. *Fábrý Sándorné*, *Czárán Mártonné*, *Prichradny Henrikné*, *Steiner Jakabné*, dr. *Simó Karolyné*, *Lakatos Ottó* dr. és *Fábrý Sándor* dr. A közgyűlés az elnök éltetésével véget ért.

A gyűlésen jelen voltak. *Hauser Karolyné* ezredesné elnöklete alatt *Barkó Ferenomé*, *Boros Jusztin*, *Baross Boriska*, br. *Bánhidý Antalné*, *Bogdánffy Béláné*, *Czárán Mártonné*, *Drescher Gizella*, *Fischer Irén*, *Gellényi Ernóné*, *Gutzjahr Mihályné*, *Halmi Andorné*, *Hábereger Györgyné*, özv. *Hudetz Ferenomé*, *Hendrey Alice*, *Hermann Gyuláné*, *Hegedűs Lászlóné*, özv. *Jakabffy Dezsóné* özv. *Inuga Sándorné*, dr. *Keresztös Gyuláné*, *Kintzig Gézáné*, *Kövér Béláné*, *Kristyóry Jánosné*, *Kádas Kálmáné*, *Lócs Rezsóné*, *Lukácsy Lajosné*, *Lusztig Arminné*, dr. *Mülel Lajosné*, *Mokry Jenóné*, özv. *Petrovics Mihályné*, *Prettner Etelka*, *Reicher Karolyné* *Reiber Emilné*, özv. *Rónay Jánosné*, dr. *Robitsek Agostonné*, *Russu Jánosné*, *Schoor Lajosné*, dr. *Schuster Henrikné*, *Schuster Irma*, *Steiner Ferenomé*, *Steinitzer Luiza*, *Szabó Zoltánné*, dr. *Simó Karolyné*, *Szabó Béláné*, özv. *Szentiványi Sándorné*, *Szentiványi Stefánia*, *Szentiványi Anna*, özv. *Tagányi Istvánné*, *Tiszi Lajosné*, dr. *Tisch Mórné*, özv. *Vásárhelyi Lászlóné*, *Virágh Lajosné*, *Varjassy Arpadné*.

TANÜGY.

(—) Az aradi kereskedelmi iskola érettségi biztosa. A kultuszminiszter az aradi kereskedelmi iskola érettségi biztosává *Schack Béla* főigazgatót nevezte ki az idei érettségi vizsgákra.

TORVÉNYKEZÉS.

Königsegg Fidél gróf pöre.

Tárgyalás az aradi törvényszéken.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 29.

Már két év óta húzódik az aradi törvényszéken az a pör, amelyet egy szegény ácsmester, *Poszpischl Gusztáv* indított *Königsegg Fidél* gróf ellen s amelyben ma tartott tárgyalást az aradi törvényszék egyik polgári tanácsa.

A pörben az ácsmester építkezési munkálatok fejében 759 korona 47 fillért követel a gróftól. Mivel *Poszpischl* szegénységi bizonyítványával igazolta, hogy a saját költségén nem képes ügyvédet fogadni, a törvényszék megke-rezésére az aradi ügyvédi kamara *Heits Nándor* dr.-t rendelte ki pártfogó ügyvéd gyanánt.

Heits dr. a kirendelés folytán felhívta *Poszpischl*t, hogy tenül: és bizonyítékait terjessze neki elő, de az ácsmester ezt elmulasztotta. Így bizonyítékok híján *Heits* dr. az 1906. november havában kitűzött tárgyaláson nem jelent meg. Véletlenül azonban a gróf jogi képviselője sem vett részt a kitűzött tárgyaláson és így az ügy szűnetelt.

Időközben az ácsmester beszerezte a perben szükséges adatokat és bizonyítékokat s a törvényszéken a pör újrafelvételét kérte, a kamarához pedig azíránt adott be kérvényt, hogy számára új pártfogó ügyvéd rendeltessek ki. Az ügyvédi kamara e kérelmet elutasította, mert *Heits* dr. nem mondott le a törvényes formák között a képviselőiről.

A mai tárgyaláson így *Poszpischl Gusztáv*ot ezúttal is *Heits Nándor* dr. képviselte, míg *Königsegg* gróf részéről *Páris Lajos* dr. jelent meg. A *Ribiczey Ferenc* törvényszéki bíró elnöklésével megtartott tárgyaláson azonban ítélhetőzatalra nem került a sor, mert a bíróság eirendelte *Schmidt Lajos* és *Schneider Ferenc* tanuk kihallgatását. E tanukra a gróf jogi képviselője hivatkozott annak igazolása céljából, hogy a munkálatokat *Poszpischl* nem teljesítette, azokat *Schmidt* és *Schneider* ácsmesterek fejezték be. A tanukat az újradí járásbíró-ság fogja kihallgatni, ennek megtörténte után pedig a törvényszék az ügy folytatólagos tárgyalására új határrapot fog kitűsni.

§ Elített bicikli tolvajok. *Havas Sándor* aradi iparos a múlt év május harmadikán este be-ment a Péter utca 1. szám alatt levő borbély-üzletbe, borotváikozni, vadonatúj kerékpárját pedig a kapualjában hagyta. Épen arra sétált két inasgyerek, *Benkő Károly* és *Budás József*, akik a biciklit megpillantva abban egyeztek meg, hogy a gépet ellopják. Az elhatározást csakhamar tett követte és szép csendben el-emelték *Havas* kerékpárját, amelyet azután *Budás* olcsón megvásárolt társától és maga használt. De nem sokáig örülhetett a polom áron szerzett biciklinek, mert a károsult *Havas* feljelentésére a rendőrség kinyomozta a fiatal bűnösöket, akik ellen az ügyészség eljárást indított. Ma tárgyalta az ügyet a törvényszék *Bittó József* elnöklésével és *Kovács József* kir. ügyész vádbeszéde után *Benkő Károly*t lopás miatt egy heti fogságra, *Budás Józsefet* pedig orgazdaság vétségeért három napi fogságra ítélte.

SPORT.

+ Országos amateur birkózó verseny az aradi Nyári Színházban május hó 10-én este. Rendezi az Aradi Athletikai Klub. 1772

Időjárás.

Az országos meteorológiai intézet jelentése. 1908. április 30-án.

Enyhe.
Sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 29

Amerika ötnyolccaddal olcsóbb. Kevés forgalom. 10 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra . . .	11.53—11.54	11.50—11.51
Buza októberre . . .	9.68—9.69	9.68—9.69
Zab októberre . . .	6.57—6.58	6.58—6.59
Rozs októberre . . .	8.40—8.41	8.42—8.43
Tengeri májusra . . .	6.51—6.52	6.50—6.51

Zárul 6 órakor.

Csehrák hitelrészvény	631.50
Magyar hitelrészvény	743.75
Közuti vasut részvény	561.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 29. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 128—129 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 132—134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 134—136 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertésleltétel: Április hó 28 napján volt készlet 33 018 darab, április 27. napján főlhatatott — darab, április 17. napján elszállított 360 darab, április 28. napjára maradt készletben 32 658 darab. A hirtelt sertés üzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

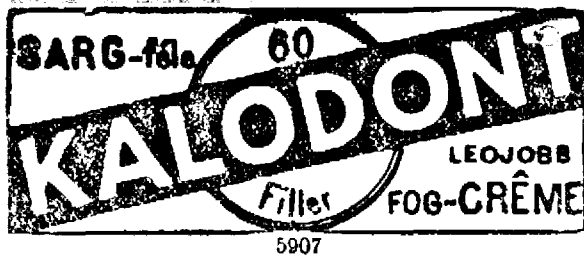
— Április 29. —

Fehér Kereszt-szálloda Schaner Soma utazó Bécs. — Gors Márton utazó Norinberg. — Kohnraid Gislav kereskedő Lagendorf — Rothner Gyula kereskedő Bécs. — Kransberg Ottó utazó Bécs. — Weimwe J. utazó Bécs. — Rosenberg Z. utazó Bécs. — Eckstein Arnold utazó Budapest. — Wirssam Lázár dr. törzsorvos Budapest. — Hauszner József kereskedő Budapest. — Lindner Daniel utazó Budapest. — Weisz Arzen dr. járási orvos és neje Nagyhalmagy. — Bartha Jenő utazó Budapest. — Such Jakab malomigazgató Budapest. — Weisz J. kereskedő Pankota. — Kracsovich Gábor utazó Budapest. — Fodor Jenő utazó György — Simonyi Sándor kereskedő Bécs — Kosztar Nándor gazdálkodó Vajdahunyad. — Wakenberg Sándor faterkedő Karánsebes. — Folcnbert Hugó gazdatiszt Szászváros. — Jurovich Henrik cs. és kir. vadász hadnagy Szászváros.

Központi-szálloda. Schusztar Vilmos kir. j. végrehajtó Szászváros. — Deutsch Emil utazó Budapest. — Tisch Jakab magánhivatalnok Budapest. — Moldoványi István főkönyvelő Ipolyság — Kartal Manó utazó Budapest. — Scheller József dr. ügyvéd Nagyk. — Scherbár Kálmán földbirtokos Halmagy. — Deitri Sándor gépészmérnök Budapest. — Ecsgehi Kerekes István bankhivatalnok és neje Budapest. — Katsuch Károly utazó Budapest. — Rosenhal Zsigmond magánhivatalnok Békéscsaba — Boor Lajos lelkész Nagyk. — Reisz Lajos kereskedő Budapest.

Vass szálloda. Winkler Ernő utazó Budapest. — R th Mór utazó Budapest. — Rosner Ede utazó Budapest. — Szalmási Béla utazó Budapest — Jellinek Lipót kereskedő Csikszerecs. — O thal Jenő kir. törzstisztviselő Budapest. — Rothmann Lipót utazó Szeged. — Schnek Jakab utazó Ujvidék. — Steiner Miksa utazó Temesvár. — Vágó Jenő utazó Bpest.

Pannonia-szálloda. Vuoulescu József birtokos Seprős. — Rab György körjegyző Kishalmagy. — Weisz Samu kereskedő Kishalmagy. — Papp Demeter pincér.

Nemzeti Színház.

Csütörtök, 1908. évi április hó 30-án:

C) bérlet

C) bérlet.

Itt először:

Tetlegesség.

Vigjáték 1 felvonásban. Irtá: Martos Szilárdka

SZEMÉLYEK:

Kemény író	Delly Lajos.	Kelemen Ákos Ujj Kálmán.
Kata felesége	H. Harmath.	Fekete ügyvéd Várnay Jenő.
Sarkány M.	Benkőné.	Margit
		Szegedi J.

Ezt követi

Válás után.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Bisson.

SZEMÉLYEK:

Duval Henry	Szendrey M.	Bonivardné	Benkőné.
Dianna, neje	H. Novák I.	Cobritlon	Varnay J.
Burganeauf	Borbély S.	Egy földműves	Ajtay Odón.
Gabriella	H. Körössy.	Elő paraszt	Keller J.
Champeaux	Delly Lajos.	Második	Bánhíoi.

Készlete este 7 órai órákor.

Teljesen új műsor.

Érdekesítő képek.

Olasz tűzérsgeli gyakorlatok.

Urania színház.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 19. 8. április hó 30-án, csütörtökön:

1. Elő szobor. Kacagató. — 2. Bátor fiu. Dráma. — 3. Bo ju fej. Hu-noros. — 4. Indusboszu. Dráma. — 5. A női divat. Látványosság. — 6. Szerencsetlen idill. Kacagató. — 7. Te i sportok Sveitban. Sportkép. — 8. Bécsi him ójárvány hatása Budapesten. Látványosság. — 9. Olasz tűzérsgeli gyakorlatok. Látványosság.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások hétköznapokon délután 6 órától kezdve este 10 óráig.

Pénteken este fél 9 órakor

Az aradi újságírók segélyalapja javára:

A tenger.

3 felvonásban, 196 színesen vetített és 10 mozgófényképpel.

Irták: Goda Géza és Král Miklós dr.

Felolvassa: Keszler Ede. az aradi Nemzeti S.ínház tagja.

NYILTER.

Felhívom

Mercz Sándor rőfös kereskedő segédet, ki február hóban Pankotán volt alkalmazva, hogy 3 napon belül jelentkezék Darányi János u. 4 szám alatt. 1806

Engländer Sándor

Van szerencsém a n. é. közönségnek b tudomására adni, hogy

Vass-szálloda éttermét

egész nyolcnapon átalakítottam

és fényesen berendeztem,

é hó 26-ikán ünnepélyesen megnyitottam.

Minden nap friss csapolású Dréher féle kőbányai sör Naponta friss reggeli ételek, jó konyha és tiszta ételek. Saját természetből valódi tiszta hegyi borok.

Havi étkezési bérletet elfogadok.

A nagyérdemű közönség becs s pártfogását kérem.

Tisztelettel

Haasz Albert,
szállodás.

1777

Válasz

mindazon támadásokra, melyek az impregnált és szelecionált (válogatott) takarmány répamagra (csillag védjeggyel) vonatkoznak.

Mindezeideig hallgattunk azokról a rendszeresen folytatott támadások és gyanúsításokról, melyek szóban és írásban érintették a nagytekintélyű Mautner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő céget Budapesten.

De miután a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának legutolsó számaiban a „Jaensch” nevét is említi, ezennel a következőket jelentjük ki a nyilvánosság előtt:

1. Minden egyes bál csillagjegyű védjeggyel és eredeti ölmzárral ellátott takarmány répamag, melyet a Mautner Ödön cégnek szállítottunk, **tenyleg impregnáltva is lett. NEM IGAZ** tehát, ha Rázsó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” lapjának szerkesztősege ennek ellenkezőjét állítják.

2. Minden egyes bál takarmány répamag, melyet ami ölmzárral a Mauthner Ödön cégnek szállítottunk, teljesen kifajlett, nehéz, eredeti jelleggel bíró anyarépákól származik, melyet tapérté: tartalmára nézve laboratóriumunkban **egyenként** megvizsgálunk. — **NEM IGAZ** tehát, ha Rázsó tanár ur vagy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezetenek” vezetősége ennek az ellenkezőjét állítják.

3. Sohasem kértük a „Német Gazdasági Egyesülete” et, hogy tenyésztésünket a magtenyésztési törskönyvbe beiktassa. **NEM IGAZ** tehát, ha ezt bármely oldalról is állítják. — Az az állítás **SEM IGAZ**, hogy répamag tenyésztésünk bevezetésére vonatkozó kérelmünket a „Német Gazdasági Egyesület” bíraló bizottsága visszautasította volna, mert eziránt sohasem folyamodtunk.

4. **IGAZ AZONBAN** az, hogy minden nagyobb, szolid tenyésztő nemet cég az anyanővény kiválasztása által igyekszik termékeit megjavítani, — hogy velünk együtt létezik sok magtenyésztő, ki a laboratóriumában való **egyenkénti vizsgálat** a takarmányrépa minőségét javítja, ami nem révesztendő össze azzal a szokásos szemérették után való válogatással, melyet minden gazda egyedül is eszközöl h t. Ezen eljárás természetesen össze sem hasonlítható és elevezzott értékkel bír a vegyi vizsgálat alapján kiválasztott anyarépákkal szemben.

5. **Igaz végül**, hogy nincs oly szolid német takarmányrépa magtermelő, ki szelecionált (válogatott) anyarépáról származó eredeti magvait olcsóbb áron bocsájtaná forgalomba, mint mi.

Az igen tisztelt gazdaközönség eléggé intelligens, hogy a mi nyilatkozatunkból levonja azt a következtetést, hogy mely indító okokra vezetendő vissza az a hazza, melyet a mi szelecionált (válogatott) anyarépákról tenyésztett impregnált takarmányrépamagunk ellen indítottak, s e házszának fővonaibaiban ne lásson mást, mint gyűlöletet és irigységből fakadó gyanúsításokat.

Ha nálunk terjesztenek ehhez hasonló irigy, véltlan állításokat, az illetők ellen megindítjuk a büntető eljárást.

Aschersleben, 1908. április hó.

Gustav Jaensch & Co.
magtermelői részvénytársaság.

5912

Hartmann János

Áradon, Kazinczi-utca 11. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legújabb saját szisztém szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elme-
gyek, saját szöveteimmel.

Műhelyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árendemény.

Használt golyókat veszek és cserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért kezeskedem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska teke-asztalokat újjalakítok s becserelek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legújabb fordítható Elipsls Billiárd. 741

!! **Megérkeztek a tavaszi újdonságok** !!

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű és férfi divatáru-üzlet = **Arad, Szabadság-tér 21. (Lengyel-ház.)**

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe dusan felszerelt raktárát, mint elismert elsőrendű és legolcsóbb beszerzési forrást, ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett a legelőnyösebb árban szerezhetők be: férfi kalapok, keztyűk, nyakkendők, ingek, harisnyák, egyszóval mindennemű úri divatcikkek, valamint gyermeksapkák és kalapok. Gyermekkoszori, gramofonok, lemezek, husvétii tojások, öntözők, illatszerek nagy választékban. Eső- és napernyők nagy raktáron. Séta-botok. Utazási cikkek. Valódi Lignum-Sanctum tekegolyók és bábuk.

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök nagy választékban.

Osztás Gyula

fűszer, csemege, bor és ásványvíz üzlete

ARAD, József főherceg-ut 12. szám.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy Éles Ármín ur üzletéből 12 évi működésem után kilep-tem és a

Kiszner Dezső-féle üzletet József főherceg-ut 12. sz. alatt átvettem.

Fáradságot nem kimélve, az üzletet egészen újalakítottam, a legkényesebb igények kielégítésére a legelső forrásokból beszerzett fűszer, csemege árukkal felszerelve, **a mai napon megnyitottam.**

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezem,

Tisztelettel

Osztás Gyula.

1825

Bela S.ella

legjobb gummi óvszer

6 darab 2 koronás

Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc alatt szüntetnek az **indiai fogcseppek.**

Egy üveg 70 fillér.

— Kapható minden gyógyszerárban. —

Főraktár 271

Földes Kelemennél Aradon.

Ladics Pálné

mű- és élővirág kötészete

Arad, Rákóczi-utca 18.

Ajánlja rendkívül nagy választékú

élő- és mű-koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradok

Tisztelettel

Ladics Pálné,

mű- és élővirág kötészete.

1808

Cement

hornyolt cserép

a legjobb fedő anyag. Vizáthatlan!
Örökké tart!

Tégla, Cserép

legjobb minőségben állandóan raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementáru gyárában

Mikalán.

Telefon 5-15.

Városi iroda: Erzsébet-körut 37., I. em.

Költözők figyelmébe.

Villanyvilágítás, villanycsengő berendezés és javításokat, petroleum lámpák átalakítását gáz és villanyra legolcsóbban, szakszerűen végzem.

Luszterek gáz és villanyra, gyári árban eladók, továbbá Auer égők, izzólámpák, gyöngyrotok és üveg felszerelések. 1485

Diamant Ferencz,

Atzél Péter-utca 2., színház főbejáratával szemben (Bohus-udvarban.)

Arverési hirdetmény.

269—1908. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagylaki kir. járásbírósnak 1907. évi Sp. 380/3. számú végzése következtében Dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd által képviselt, Szuchánszky György javára, Kirch Henrik németperegri lakos ellen 100 kor. s jár. erejéig 1908. évi április hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1860 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tehének, borjúk nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1908. évi V. 30/2. sz. végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi december hó 5. napjától járó 5% kamatai, és

eddig összesen 89 kor. 23 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Német-Peregen, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1908. évi május hó 7-ik napjának d. o. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Pécskán, 1908. évi ápril hó 25. napján.

Tichy Árpád,

kir. bír. végrehajtó.

1828

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izzgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre tolett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepi és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

301

Arad, Szabadság-tér.

APRÓ HIRDETESEK.**Hogy van Édesem?**

Gondol-e annyit reám, mint én magára? Irjon! Üdvözlí J. R. 1831

Nagyon kérem

ne vádoljon semmivel, higye el — nem érdelem meg. 1826

Egy szabadon

futó kerékpár eladó. Kápolna-utca 26 1830

Egy jó karban levő

selyem brokát garnitúra nagy tükrrel együtt költözködés miatt eladó. Bővebbet Petőfi-u. 7b. 1802

Urasági inas

és szakácsnő alkalmazást keres. Cim Pankota Engelhardt János 1803

20 éves fiatal ember

ki a fűszer és rövidáru szakmában korrekt, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 1807

Ügyes gyors

és gépiró, magyarban—németben perfekt azonnali belépésre helybeli részvénytársasághoz kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jelíggel a kiadóba intézendők. 1827

Kész butor eladása.

Ajánlom a n. é. főzönségnek — felette jutányos ár mellett — kitűnő minőségű háló- és ebédlőszoba butoraimat. Varga József, Arad, Kápolna-utca 6 sz. 1780

3 szobás lakást

fürdő- és cselédszobával lehetőleg új házban aug. 1-re keresek. Ajánlatok bér megjelölésével a kiadóba kéretnek hivatalnok jelíggel. 1795

Andrássy-térre néző

3 szobából álló, elegáns uri lakás május hó 1-től kiadó. Bővebbet Dömötör mérnöknel, Lőcs-ház, Salacz-utca 1. sz. 1801

Egy új szalonöltözet

igen jutányos árban eladó magistermetű uriember részére. Attila-tér 4-ik szám, földszint jobbra. 1790

Kiadó

május hó 1-re egy 3 szoba alköv, elő-, fürdő- és cseléd-szobás lakás minden mellékkeliségekkel. Bővebbet a kiadóhivatalunkban vagy Kornis Testvéreknél Atzél Péter. utca 1. sz. alatt. 1796

Szóló!

A muszkai hegyen egy jó fekvésű 5 holdas termő szőlő szép nagy épülettel, uri lakással, teliesen berendezve eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1745

Okleveles zongora tanítónő

elvállal órákat házban és házon kívül. Gärtner Márkusné, Damjanics-utca 1. 1044

Egy jó forgalmu

szatócsüzlet és vendéglő házsal együtt szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1422

Cserépgyárnak való terület

eladó. Elsőrendű mezőváros és vasútállomás közvetlen közelében 6 katasztrális hold földbirtok eladó, a venni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek Angelina Tivadarnál Muszkán. 1722

Eladó szőlőbirtok.

A muszkai hegyen 4, a pankotai hegyen 3 katasztrális hold szőlőbirtokok a legmesszebb menő előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást ad Angelina Tivadar, Muszkán. 1721

Eladó

egy 4 lángu ebédlő gázluszter, egy nagy dugaszoló gép, egy csinos vaskályha, egy teljesen felszerelt méhes, méhecskék nélkül és 2 drb. ászok boroshordó 50—70 hektoliteres, minden a legjobb karban. Cim a kiadóhivatalban. 1744

Bélyeg-ritkaságok

nagyobb gyűjtők részére, nagyobb gyűjtő-füzetekben kaphatók. Ingusz I. és Fia könyvkereskedésben. Arad- és temesmegyei telefon 517. 201

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a Telefon 199. szám. 1631

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomatványok elkészítése. A „M-kvtár” és „Univ. Bibliothek” összes számai raktáron. Kölcsönkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Intelligens

özv. urinónél jó házikoszt kapható. Bővebbet Thököly-tér 4., ajtó 8.

Két szobás utcai lakás

minden hozzátartozóval kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. sz. alatt.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyozó kertészek, épület aszalások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöztetnek. 585

Nagy választék sárkerítés mintákból természetesen nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János

elsőrendű cipőraktár
Arad-Temesvár.**POROSZ KÖSZÉN**blombázott zsákokban,
ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhöz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

451

Telefon 46.

A KI SZÉP**AKAR LENNI,**

használja egyedül a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.**Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget**

és mindennemű arctisztatlanságot

— varázsszerű gyorsan eltüntet. —

Ara egy tégelynek 1 korona.

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárán

Arad, Andrássy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerárán, illatszerüzlet és drogeriában.

LENGYEL LAURA**A boldogság útja**

REGÉNY.

Ára 3 korona.

Börkötesben 4 kor. 80 fill. „A boldogság útja” szép és becses olvasmány. Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyvkiadóhivatalában a pénz előzetes befizetése vagy utánvét mellett vagy minden könyvkereskedésben.